



กรมวัดเห็นแต่อกการมีเทศภ ขยในสถานศึกษาขึ้นใหม่ดูงาน อำเภอลำไ้
สังกัดสำนักรวมเขตพหุศึกษารศึกษาประถมศึกษากองเขตชาย เขต ๒

พลงเคพ จงพังก

ศาสตราจารย์เป็นเจ้าคณะหนึ่งของกาการศึกษาตามหลักอูตรศึกษาของกรมวัดพิด

สาขาวิชากรบวิเทศการศึกษา

ป็นอธิบดีกรมวัด พงษ์วิเทศฉบับสถานกรบวิเทศ

พุทธศักราช ๒๕๕๖

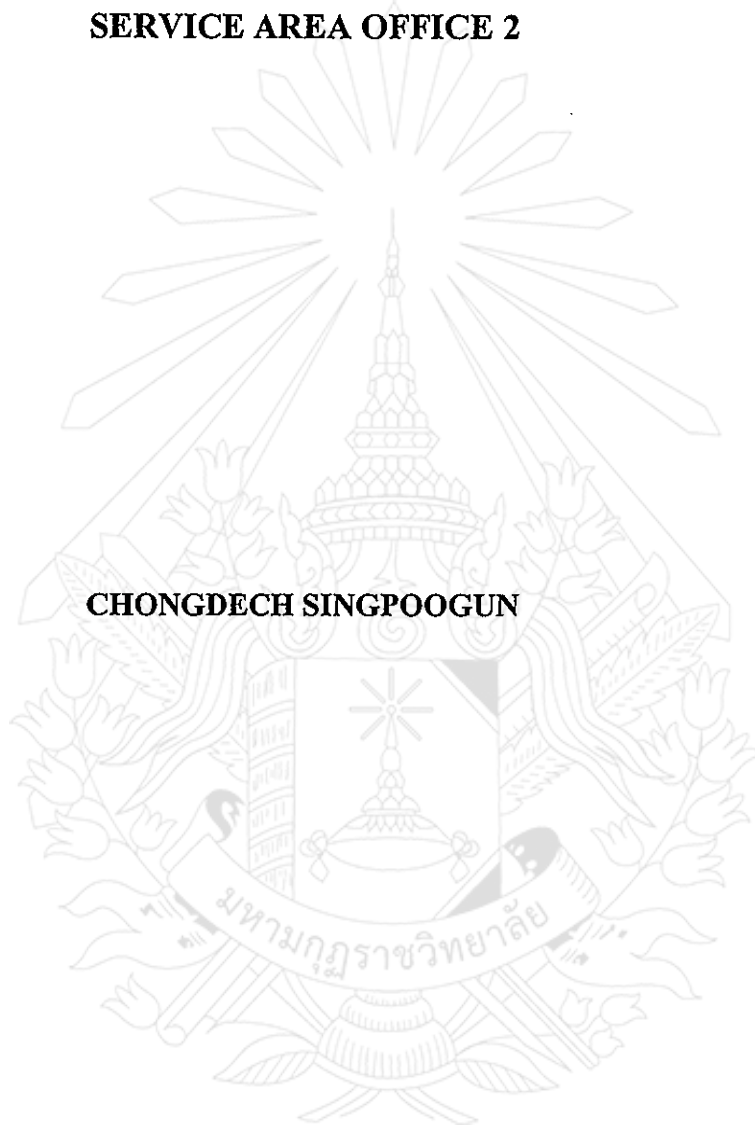
ความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2



สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2556

B 164669

**OPINIONS TOWARD INTERNAL SUPERVISION IN BASIC
EDUCATIONAL INSTITUTES, FAO RAI DISTRICT UNDER
NONGKHAI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2**

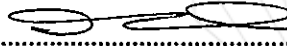


CHONGDECH SINGPOOGUN

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
DEPARTMENT OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E.2556 (2013)**


คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ได้พิจารณา
สารนิพนธ์ของ นายทรงเดช สิงห์ภูกัน ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัยได้


คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์



.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ สารรัตนะ)


.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์


.....ประธาน
(พระครูปลัดธรรมจริวัฒน์, คร.)

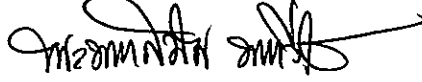

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ สารรัตนะ)


.....กรรมการ
(ดร.กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์)


.....กรรมการ
(ดร.พรสมบัติ ศรีไสย)


.....กรรมการ
(ดร.จักรกฤษณ์ โทคาพล)

คณะศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย


.....รักษาการคณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(พระมหาสมัคร มหาวิโร)

วันที่ 13 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2556

หัวข้อสารนิพนธ์	: ความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
ชื่อนักศึกษา	: ทรงเดช สิงห์ภูกัน
สาขาวิชา	: การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	: รศ.ดร.วิโรจน์ สารรัตนะ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร.กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์
ปีการศึกษา	: 2555

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา ด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา ด้านการลงมือปฏิบัติ และด้านการติดตามประเมินผล และศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 5 ด้านนั้น จำแนกตามสถานภาพ และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอ เฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 162 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท ซึ่งมี ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อ

สภาพการณ์ที่ภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.05 ยกเว้นด้านการติดตามประเมินผล



Thematic Title : **Opinion toward Internal Supervision in Basic Educational Institutes, FaoRai district under NongKhai Primary Educational Service Area Office 2**

Student's Name : **Chongdech Singpoogun**

Department : **Educational Administration**

Advisor : **Assoc.Prof.Dr. Wirot Sanrattana**

Co – Advisor : **Dr. Kittkhan Patipan**

Academic Year : **B.E. 2556 (2013)**

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were to study the level of opinion toward internal supervision in Basic Educational Institutes, FaoRai district under NongKhai Primary Educational Service Area Office 2 in 5 aspects namely aspect of evaluation of necessities in development, aspect of evaluation of prominent and defect point, aspect of seeking ways to develop, aspect of operation, and aspect of tracking and to compare the level of opinion in all 5 aspects classified by status and sizes of schools. The data were collected from teachers and staffs altogether 162 using 5-level Likert scale questionnaire with reliability value at 0.94. The data were analyzed using computer packaged program. The statistics used in this study were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The results of the research were as follows:

The level of opinion toward internal supervision, in all aspects, was high. Administrators and teachers had the different level of status in opinion toward internal supervision statistically significant at 0.05, except in aspect of evaluation of necessities in development. Administrators and teachers had the different level of opinion classified by sizes of schools which was statistically significant at 0.05, except aspect of tracking.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ เพราะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณสถาบัน องค์กร และบุคคลที่ได้ให้ความช่วยเหลือดังต่อไปนี้

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานและคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แนะแนวทางการเขียนสารนิพนธ์แก่ผู้วิจัย

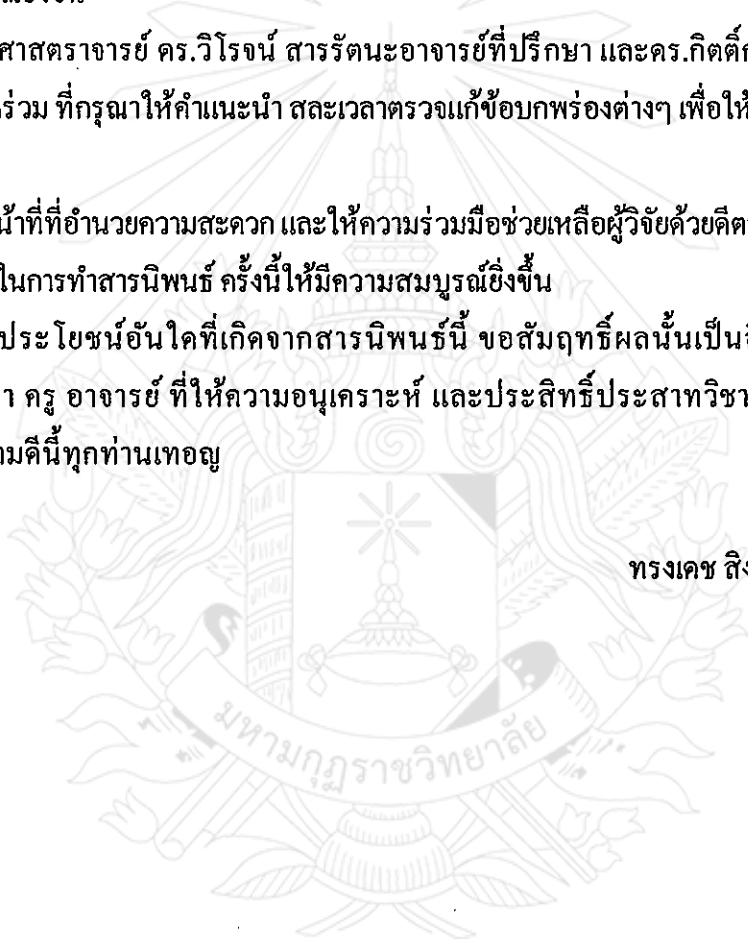
ขอขอบคุณ คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่าน ที่เสียสละเวลาอันมีค่าช่วยเติมเต็มให้สารนิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ สารรัตนะอาจารย์ที่ปรึกษา และดร.กิตติ์กาญจน์ ปฏิพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำแนะนำ สละเวลาตรวจแก้ข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้ได้สารนิพนธ์ที่ถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ที่อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดีตลอดจนให้ข้อเสนอแนะและอื่นๆ ในการทำสารนิพนธ์ ครั้งนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คุณค่า และคุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากสารนิพนธ์นี้ ขอสัมฤทธิ์ผลนั้นเป็นสิ่งบูชาพระคุณของ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ของงได้รับส่วนแห่งความดีนี้ทุกท่านเทอญ

ทรงเดช สิ้นหฤกัน



สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 สมมติฐานการวิจัย	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	7
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	10
2.2 การนิเทศภายในสถานศึกษา	18
2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา	41
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
2.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	54

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	56
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	58
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	60
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	61
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
4.2 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	63
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	84
5.1 สรุปผลการวิจัย	85
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	88
5.3 ข้อเสนอแนะ	102
บรรณานุกรม	106
ภาคผนวก	111
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	112
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	118
ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ	120
ภาคผนวก ง แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	124
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	131
ภาคผนวก ฉ คำสัมประสิทธิ์แอลฟา	133



สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2	57
ตารางที่ 3.2	ค่าความเชื่อมั่น(Reliability) รายด้านและโดยรวมของแบบสอบถาม	59
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพและ ขนาดของสถานศึกษา	63
ตารางที่ 4.2	ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการประเมินความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนา	65
ตารางที่ 4.3	ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายใน สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการประเมินความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนาจำแนกตามสถานภาพ	66
ตารางที่ 4.4	ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายใน สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการประเมินความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	67
ตารางที่ 4.5	ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สภาพการนิเทศภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการประเมินความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	67
ตารางที่ 4.6	ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุด ด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา	69

ตารางที่ 4.7	ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา จำแนกตามสถานภาพ	70
ตารางที่ 4.8	ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	71
ตารางที่ 4.9	ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	72
ตารางที่ 4.10	ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา	73
ตารางที่ 4.11	ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา จำแนกตามสถานภาพ	74
ตารางที่ 4.12	ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	75
ตารางที่ 4.13	ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	75
ตารางที่ 4.14	ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการลงมือปฏิบัติ	77

ตารางที่ 4.15	ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการลงมือปฏิบัติ จำแนก ตามสถานภาพ	78
ตารางที่ 4.16	ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายใน สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการลงมือปฏิบัติ จำแนก ตามขนาดของสถานศึกษา	79
ตารางที่ 4.17	ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สภาพการนิเทศภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการลงมือปฏิบัติจำแนก ตามขนาดของสถานศึกษา	79
ตารางที่ 4.18	ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการติดตามประเมินผล	81
ตารางที่ 4.19	ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามสถานภาพ	82
ตารางที่ 4.20	ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายใน สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	83

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 2.1	กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน	28
แผนภาพที่ 2.2	แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	55



บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติหากจัดการศึกษาที่มีคุณภาพแล้วประชาชนส่วนใหญ่ย่อมจะมีประสิทธิภาพมีความรู้ความสามารถมีปัญหามีความสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 4 ให้ความหมายการศึกษาว่ากระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม และสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและหมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 22 ยังกำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และตามมาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการคือ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา และการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำ เป็นรักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการได้มุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาซึ่งกำหนดนโยบายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ ความคิด รู้จักวิเคราะห์ และทันต่อเหตุการณ์ มีความสามารถทางการสอนและการนิเทศอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพการศึกษายอมรับการบริหาร โดยใช้ระบบประกันคุณภาพมากกว่าระบบการควบคุมคุณภาพ เนื่องจากระบบการควบคุมคุณภาพมุ่งแก้ไขปัญหาหลังจากการสูญเสียหรือมีความผิดพลาดเกิดขึ้น แต่ระบบการประกันคุณภาพมุ่งเน้นการป้องกัน โดยสร้างวิธีการที่ถูกต้องให้

¹สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, คู่มือผู้บริหารโรงเรียน : การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ลาดพร้าว, 2545), หน้า

เกิดขึ้นตั้งแต่แรกให้มากที่สุดเพื่อลดโอกาสที่ผลผลิตจะไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้จากแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)ของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ ทุกระดับโดยมีกรอบความคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการตั้งแต่กระบวนการบริหารโรงเรียนกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศติดตามผล เพื่อให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จสูงสุดและมีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง²และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้นสามารถดำรงชีวิตให้มีความสุขได้บนพื้นฐานของความเป็นไทยและความเป็นสากลรวมทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งกระบวนการนิเทศภายในถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำพาการศึกษาไปสู่ความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ³

การนิเทศเป็นสิ่งจำเป็นของหน่วยงานทุกระดับทั้งนี้เพราะเมื่อเวลาเปลี่ยนไปสภาพแวดล้อมต่างๆ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องปฏิบัติย่อมหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงให้บรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพสูงสุดจึงเป็นภาระรับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหารหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งผู้บริหารสามารถใช้การนิเทศเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาหรือความต้องการนั้นได้⁴แต่เดิมการนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารการศึกษาครูเป็นเพียงผู้รับการนิเทศแต่ในปัจจุบันการนิเทศการศึกษามีความสำคัญมากขึ้นบุคลากรในโรงเรียนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้สูงขึ้นอันเนื่องมาจากศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัดไม่สามารถสนองตอบความต้องการทางการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างทั่วถึงอีกทั้งสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละโรงเรียนไม่เหมือนกันจึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกจะรู้สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียนและโรงเรียนในสภาพ

²กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือผู้บริหารโรงเรียนการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: อรุณสภาลาดพร้าว, 2550), หน้า 1-3.

³กรมวิชาการ, การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : อรุณสภาลาดพร้าว, 2544), หน้า 23.

⁴อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงคารวัฒน์, การวางแผนและการจัดระบบแผนงานในโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ เอส ดี เพรส, 2538), หน้า 19.

ปัจจุบันบุคลากร โรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเพียงพอและบางคนยังมีความชำนาญเฉพาะสาขาอีกด้วยจึงควรใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดและการนิเทศภายในโรงเรียนสอดคล้องกับปรัชญาหลักการและวิธีการนิเทศสมัยใหม่ที่สุด^๕

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาองค์ประกอบและกระบวนการทางการศึกษาหลายอย่างพร้อมๆกัน กระบวนการที่สำคัญประกอบด้วยกระบวนการเรียนการสอน กระบวนการบริหารและกระบวนการนิเทศการศึกษา กระบวนการทั้งสามนี้ต้องปฏิบัติงานอย่างประสานสัมพันธ์และสนับสนุนซึ่งกันและกันเป็นอย่างดีจึงจะช่วยให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การถ้าส่วนหนึ่งส่วนใดบกพร่องไม่สอดคล้องสัมพันธ์กันก็จะส่งผลให้ส่วนอื่นๆ ได้รับความกระทบกระเทือนอันจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโดยรวมด้วยเช่นกันแม้ว่ากระบวนการอันสำคัญที่จะมีผลต่อคุณภาพการศึกษาโดยตรงคือกระบวนการเรียนการสอนซึ่งเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงและพัฒนาสภาพที่ไม่เพียงประสงค์ในปัจจุบันให้เป็นคุณภาพที่พึงประสงค์ในอนาคตคือเป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรแต่การเรียนการสอนของนักเรียนและครูก็ยังจำเป็นต้องอาศัยการบริหารมาช่วยเหลือนำความสะดวกให้แก่ครูในด้านต่างๆ รวมทั้งกระบวนการนิเทศการศึกษาที่สนับสนุนการเรียนการสอนของครูอีกทางหนึ่งด้วยฉะนั้นจะเห็นได้ว่าในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้นการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะต้องดำเนินการให้ประสานสัมพันธ์กับกระบวนการอื่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร

การนิเทศการศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทั้งนี้เพราะการนิเทศการศึกษาเป็นงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนการบริหารงานวิชาการการตรวจสอบพัฒนาควบคุมสถานศึกษาการศึกษาทดลองและวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนหลักสูตรแบบเรียนและแบบการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันการจัดทำคู่มือครูเอกสารวิชาการและจัดทำวัสดุการเรียนการสอนปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนการจัดอบรมสัมมนาครูอาจารย์หรือผู้บริหารการศึกษาเพื่อส่งเสริมงานวิชาการการประเมินผลงานด้านวิชาการรวมทั้งเสนอแนะและให้คำปรึกษาทางวิชาการด้วยเหตุนี้จึงถือว่าการนิเทศการศึกษาเป็นหัวใจของความสำเร็จในการปรับปรุงการศึกษาและการนิเทศภายในเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของผู้บริหารการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาทุกระดับที่จะใช้เป็นเครื่องมือนำไปสู่ความสำเร็จในการรวมพลังครูและผู้บริหารรวมทั้งการพัฒนาให้มีความสามารถปรับปรุงและพัฒนาการ

^๕สังัด อุทรานันท์, การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและการปฏิบัติ, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2540), หน้า 116.

ดำเนินงานให้ได้ผลยิ่งขึ้นซึ่งจะสอดคล้องกับปัญหาความต้องการและศักยภาพของโรงเรียนโดยเน้นกระบวนการร่วมคิดร่วมทำของบุคคลในองค์กร

ผู้บริหารสถานศึกษา ถือว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพครูในสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาโดยตรง โดยที่การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา เป็นกลยุทธ์สำคัญในการพัฒนาครูผู้สอน ให้สามารถพัฒนางานการเรียนการสอนที่ชี้ให้ผู้เรียนเป็นสำคัญได้ตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติต่อไป

จากการศึกษาการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ายังประสบปัญหาด้านต่างๆ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ด้านการบริหารสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษายังขาดการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ขาดการวางแผนและประสานงานกับผู้บริหารระดับอื่นๆ มีความสนใจงานด้านวิชาการน้อย การจัดการงานบริหารงานบุคคลและงบประมาณไม่เอื้อต่องานวิชาการ ด้านการเรียนการสอนพบว่า ครูไม่เข้าใจวิธีสอนและไม่สอนตามคู่มือครูและแผนการสอน ครูขาดขวัญกำลังใจ ครูไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถและผลการเรียนของนักเรียนต่ำลง ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่ายังขาดการปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารยังขาดความรู้เกี่ยวกับการนิเทศ และการนิเทศภายนอกมีข้อจำกัดเรื่องอัตรากำลังของผู้นิเทศและงบประมาณ⁶

ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ปรับเปลี่ยนแนวคิดและสาระสำคัญของการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาจากเดิม เพื่อให้การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาครูให้เปลี่ยนพฤติกรรมการใช้หลักสูตรและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น มีความถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรมากขึ้น และให้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องพร้อมทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษาทุกระดับมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา⁷ โดยเฉพาะการนิเทศ

⁶ วรยา เพชรประดับ, การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในกลุ่มโรงเรียน, วารสารการวิจัยทางการศึกษา, 21(2) (เมษายน – มิถุนายน 2546), หน้า 17.

⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2546), หน้า 33.

การศึกษาในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่เกิดจากความร่วมมือ หรือการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาตน เพื่อการพัฒนางาน โดยการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติงานในภาวะปกติของตนเอง ประเมินตนเองเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ผลงานมีคุณภาพดีขึ้นอยู่เสมอ การพัฒนาตนเพื่อพัฒนางานมุ่งเน้นให้เกิดภาพของระบบการพัฒนาที่ถาวร แม้งานนิเทศการศึกษาในสถานศึกษามีชั่วโมงเดียวและไม่ใช่งานที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษา แต่งานนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาก็คือเป็นงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานอื่นๆ เป็นงานที่ทำทลายต่อความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการกำกับ ติดตามการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาโดยตรง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ว่ามีสภาพการดำเนินการนิเทศการศึกษาระดับใดและมีความแตกต่างกันหรือไม่เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการนิเทศ และพัฒนาการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา พร้อมทั้งนำผลของการดำเนินงานไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับครูผู้รับผิดชอบด้านการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อการบริหารจัดการ เป็นข้อมูลสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อันเป็นเป้าหมายสำคัญของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ทั้ง 5 ด้าน คือด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนาด้านการลงมือปฏิบัติ และด้านการติดตามประเมินผลและเพื่อเปรียบเทียบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

1.3 สมมติฐานการวิจัย

จากผลการวิจัยของ ปรียา พุทธารักษ์ ที่ศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน ปฏิบัติการกระบวนการนิเทศ

ภายในสถานศึกษา ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ สมศักดิ์ เสวตสุพร ที่ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจำแนกตามตำแหน่ง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ วิสูตร ม่วงหวาน ที่ศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่าข้าราชการครูที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เช่นเดียวกับการศึกษาของ ไสว โสภาศรี ที่ศึกษาสภาพการปฏิบัติ ปัญหา และกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ ราตรี ฉวีวงศ์ ที่ศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีสถานภาพ แตกต่างกัน พบว่าโดยรวมทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

นอกจากนี้ พันธุ์ศักดิ์ เนื่อง ณ สุวรรณ ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่าสถานศึกษาขนาดต่างกันมีการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับ สมคิด หารินไสย ที่ศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 มีการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกับการศึกษาของ บุญศรี ไสถำพะวะ ที่ศึกษาสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขุดด เขต 3 พบว่าสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ สุณิย์รัตน์ วีระสุนทร ที่ศึกษาสภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค พบว่าสภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น การวิจัยนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอ
เฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ
และขนาดของสถานศึกษามีความแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงาน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย
เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 275 คนโดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 27 คน
และครูผู้สอนจำนวน 248 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

1.4.2.1 ขอบเขตด้านตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพและขนาดสถานศึกษา

1.4.2.2 ขอบเขตด้านตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน
คือ ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนด
จุดที่จะพัฒนาด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนาด้านการลงมือปฏิบัติ และด้านการติดตาม
ประเมินผล^๑

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
หนองคาย เขต 2

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็น
ระบบ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกันในบรรยากาศแห่งความสัมพันธอันดี
ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์
ผลสูงสุดแก่ผู้เรียน

^๑สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, การนิเทศเพื่อพัฒนาศักยภาพของ
บุคลากรในโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สภาลาดพร้าว), 2541,
หน้า 54-59.

การนิเทศภายใน หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนในโรงเรียน ในการที่จะแก้ไขปรับปรุงพัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพของ นักเรียนจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอ เฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้านดังนี้

ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา หมายถึง การนิเทศภายในเพื่อให้ได้รับ สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการนิเทศ โดยใช้กระบวนการ ที่หลากหลาย และเป็นระบบ

ด้านการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา หมายถึง การดำเนินงาน เกี่ยวกับภาระงาน สภาวะแวดล้อม แผนและวิธีการในการนิเทศภายใน เพื่อประโยชน์ในการกำหนด จุดที่จะพัฒนาหลักการประเมินแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา

ด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการเลือกยุทธศาสตร์ และกำหนดแผนงาน โครงการที่เหมาะสมที่สุด เพื่อการดำเนินงานนิเทศภายใน

ด้านการลงมือปฏิบัติ หมายถึง การนำยุทธศาสตร์การนิเทศภายในสถานศึกษาสู่ การปฏิบัติ จริง โดยมีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนอย่างค่องเนื่องและเป็น ระบบ

ด้านการติดตามประเมินผล หมายถึง ตรวจสอบผลการดำเนินการนิเทศตามโครงการที่ กำหนด ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ ประเมินความคิดเห็นกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา รวมผลการประเมินข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงต่อไป

สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในเกี่ยวกับนโยบาย กระบวนการนิเทศ จัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้ระยะเวลาการนิเทศและการ ประเมินผลการนิเทศของบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการ สอนภายในโรงเรียน

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาหรือ โรงเรียนของรัฐ อำเภอเฝ้าไร่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

สถานภาพ หมายถึง สถานภาพในการดำรงตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองคาย เขต 2 ซึ่งจำแนกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครู หรือบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่หลักทางการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการกำหนดขนาดสถานศึกษา ซึ่งจำแนกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

สถานศึกษขนาดกลาง หมายถึงสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน

สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่301คนขึ้นไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 หมายถึง หน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน และกำกับติดตามสถานศึกษาให้จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีศักยภาพในการแข่งขัน รับผิดชอบใน 3 อำเภอ ประกอบด้วยอำเภอเฝ้าไร่ อำเภอโพนพิสัย และอำเภอรัตนวาปี

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1.6.1 ทราบสภาพการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

1.6.2 ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการนิเทศการศึกษา และพัฒนาการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นข้อมูลสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
- 2.3 การนิเทศภายในสถานศึกษา
- 2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

2.1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาคือเป็นองค์ประกอบสำคัญของพัฒนาคุณภาพของครูให้มีประสิทธิภาพในด้านการจัดการเรียนการสอน ให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร ซึ่งมีนัยการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมาย ดังต่อไปนี้

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครู และบุคลากรทางการศึกษาด้วยการให้ความช่วยเหลือ แนะนำส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้เต็มศักยภาพ¹

เมตต์ เมตต์การุจิต ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษาไว้ว่าเป็นการให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนะนำและให้ความช่วยเหลือต่อกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงให้ได้ผลตามเกณฑ์ที่ วางไว้²

¹ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ, การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542), หน้า 2.

²เมตต์ เมตต์การุจิต, “การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา”, วารสารวิชาการ, 4 (12), 2543, หน้า 54.

กิลคแมน (Gilckman) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นเรื่องของงานกับ ปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน³

แฮร์ริส (Harris) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นสิ่งที่บุคลากรใน โรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกองไว้ หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลง การเรียนการสอนในโรงเรียน มุ่งให้เกิดประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอนเป็นสำคัญ⁴

สรุป การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็น ระบบ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกันในบรรยากาศแห่งความสัมพันธ์อันดี ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ ผลสูงสุดแก่ผู้เรียน

2.1.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา คือ การช่วยให้ครูพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะในด้านการเรียน การสอนในลักษณะที่หลากหลาย เป็นการส่งเสริมพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของครูผู้สอน จึงมี นักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาวิชาชีพ ครู พัฒนาคุณภาพนักเรียน เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี⁵

ชาญชัย อาจินสมภาร กล่าวว่าการนิเทศภายในเป็นการปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้ครูได้ทำงานเป็นหมู่คณะ เพื่อปรับปรุงผลผลิตทางการศึกษา⁶

ชารี มณีสรี กล่าวว่าการนิเทศภายใน มุ่งหมายที่จะช่วยครูที่สอนดียิ่งขึ้น ช่วยให้เด็ก นักเรียนดีขึ้น และปรับปรุงโรงเรียนได้ดียิ่งขึ้น การนิเทศภายในมีความละเอียดลออและ สลับซับซ้อนมากกว่าการนิเทศในอาชีพต่างๆ เช่นการพาณิชย์ หรือ อุตสาหกรรม เป็นต้น เพราะ

³Carl D. Gilckman and other, *Supervision of Instruction : Developmental approach*, 4th ed. (Boston : Allyn A Viacom Company, 1990), p. 6.

⁴Harris อ้างใน เขวภา เศษะคุปต์, *การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย*, (กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2542), หน้า 90.

⁵ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, *การนิเทศการสอน*, (กรุงเทพมหานคร : สื่อเสริมกรุงเทพ, 2546), หน้า 20.

⁶ชาญชัย อาจินสมภาร, *การนิเทศการสอนแผนใหม่*, (ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบุรีวิทยาเขตกรณีนครในพระราชูปถัมภ์, 2546), หน้า 13.

การพัฒนาคนเป็นงานที่ต้องอาศัยเวลา วิธีการ ยิ่งบุคคลที่จะพัฒนาเป็นเด็กอยู่ในวันเยาว์ งานนิเทศภายในเป็นงานที่ละเอียดอ่อนและซับซ้อน⁷

กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า การนิเทศภายในมีเป้าหมาย เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของ โรงเรียน 4 ด้าน คือ ด้านบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และด้านการจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์⁸

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้สถานศึกษามีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตร และให้เป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

2. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ

3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สังคม และทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน

4. เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษา ได้เพิ่มความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน ตลอดจนความต้องการในวิชาชีพ

5. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาปฏิบัติระบบบริหาร โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบ ชื่นชมในผลงาน

6. เพื่อให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ชุมชน สังคม และวัฒนธรรม⁹

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ได้แบ่งความมุ่งหมายของการนิเทศในลักษณะดังนี้

1. ช่วยให้เห็นและเข้าใจถ่องแท้ในวัตถุประสงค์ของการศึกษา และหน้าที่โดยเฉพาะของโรงเรียนที่จะดำเนิน ไปสู่วัตถุประสงค์ของการศึกษานั้น ภารกิจของศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่และ

⁷ชาตรี มณีศรี, การนิเทศการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร : ศิลปบรรณาการ, 2542), หน้า 43.

⁸กระทรวงศึกษาธิการ, การนิเทศเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ, (กรุงเทพมหานคร : อรุณลาดพร้าว, 2544), หน้า 10.

⁹สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, เอกสารประกอบการศึกษาด้วยตนเอง หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547), หน้า 180-181.

ผู้บริหาร มีโชคยเน้นแต่เรื่องเทคนิคการสอน และการคิดค้นระเบียบวิธีสอนเท่านั้น หากแต่ยังต้องมุ่งเสริมสร้างความเจริญเติบโตของนักเรียน โดยรอบด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านสุนทรียภาพ ด้านมโนภาพและด้านสร้างสรรค์

2. ช่วยให้ผู้ครูได้เห็นและเข้าใจในความต้องการของเยาวชนและปัญหาต่างๆของเยาวชน และช่วยจัดสนองความต้องการของเยาวชนอย่างดีที่สุด ศักยานิเทศก์จะต้องช่วยพยายามกระตุ้นเตือนครูให้ครูรู้จักให้กำลังใจแก่เด็กนักเรียน เข้าใจปัญหาของเด็กวัยต่างๆ และเข้าใจความต้องการของเด็กด้วย

3. ช่วยสร้างครูให้มีคุณลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ ช่วยส่งเสริมความสามัคคีและรู้จักทำงานร่วมกับครู ช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน

4. ช่วยพิจารณาความเหมาะสมของงานให้ถูกต้องกับความสามารถของครูแต่ละคน และช่วยให้ครูได้ใช้ความสามารถของตนปฏิบัติงานนั้นให้ก้าวหน้าอยู่เรื่อยๆ ค้นหาคุณลักษณะดีเด่นในตัวครูแล้วส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้น

5. ช่วยเสริมขวัญของคณะครูให้อยู่ในสภาพที่ดี และรวมหมู่คณะให้เป็นทีมที่ปฏิบัติงานร่วมกันด้วยกำลังสติปัญญาอันสูง เพื่อบรรลุจุดประสงค์อันเดียวกัน

6. ช่วยให้ผู้พัฒนาการสอนของตน สนับสนุนให้ครูได้พิจารณาวิธีสอน และกิจกรรมต่างๆ ที่ใช้อยู่ว่าตรงไหนเข้มแข็งดีและตรงไหนเป็นส่วนอ่อน ซึ่งจะต้องแก้ไข ข้อควรระวังในเรื่องนี้ คือ 1) ไม่พยายามยึดเยื้อความคิดเห็นที่ตนนิยมให้ครูจำต้องยอมรับ ไม่พยายามฝืนให้ครูต้องทำตามแบบที่ตนชอบ ศักยานิเทศก์จึงควรทำงานร่วมกับครู โดยช่วยให้ครูได้รู้จักใช้ความสามารถของตนเอง 2) หลีกเลี่ยงการกรอกถ้ำแนะนำต่างๆ ในการปรับปรุงการสอนจนครูรับไม่ไหว คือทั้งมากและทั้งยาก

7. ช่วยฝึกครูให้เข้าใจงานในโรงเรียนและงานอาชีพครู ช่วยฝึกครูใหม่ อาจจะมาก่อนโรงเรียนเปิด โดยให้มีความเข้าใจในงานทั้งด้านธุรการ การปกครองชั้น รวมทั้งด้านสังคมและการทำงานร่วมกัน

8. ช่วยประเมินงานของครู โดยอาศัยความเจริญงอกงามของเด็กไปตามแนวทางที่ได้ตกลงกันไว้ นำข้อมูลจากการวัดประเมินผลมาวิเคราะห์หามูลเหตุ หาทางแก้แต่ละมูลเหตุ เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้นเป็นลำดับ

9. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักค้นหาจุดลำบากในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน และช่วยครูวางแผนการสอนให้เหมาะสม

10. ช่วยในด้านประชาสัมพันธ์บอกเล่าและชี้แจงให้ราษฎรในท้องถิ่นทราบถึงความเคลื่อนไหวของการศึกษาที่โรงเรียนในท้องถิ่นได้ดำเนินการไปแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้ราษฎรเข้าใจและให้ความร่วมมือช่วยเหลือโรงเรียน

11. ช่วยหยิบยกปัญหาต่างๆของโรงเรียน ที่ทางโรงเรียนไม่สามารถจะแก้ไขได้โดยคำพิงเสนอข้อความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้บริหารตามลำดับที่จะแก้ไขให้ลุล่วงไป

12. ช่วยป้องกันครูให้พ้นจากการถูกใช้งานจนเกินขอบเขต และช่วยป้องกันครูจากการถูกคำหาติเตียน หรือถูกลงโทษอย่างไม่เป็นธรรม¹⁰

บริกส์ และ จัสท์แมน (Briggs and Justman) ได้สรุปความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ข้อ คือ

1. เพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพ (Professional Leadership)
2. เพื่อส่งเสริมความเจริญงอกงามของครู (Aid Teachers Growth)
3. เพื่อปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้น (Improvement of Teaching)
4. เพื่อส่งเสริมและแนะนำคณะครูและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับประชาคม (Guiding staff and Community Relations) ¹¹

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ที่การพัฒนาครูทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ คือช่วยให้ครูมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ในด้านหลักสูตร ด้านระเบียบวิธีการสอน ด้านการประเมินผล และการประมวลความรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อสร้างความเจริญงอกงามทางสติปัญญาให้เกิดแก่ผู้เรียน

2.1.3 หลักการนิเทศการศึกษา

อนก ส่งแสง ได้ให้หลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศต้องมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ 1) มีนโยบาย จุดหมายและแนวทางในการปฏิบัติการนิเทศที่แน่นอน 2) เป็นไปตามกฎเกณฑ์และสภาพปัญหาหรือความเป็นจริงในเรื่องนั้นๆ 3) มีวิวัฒนาการทางด้านเนื้อหา สารระ เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ ตลอดจนกลวิธีในการนิเทศ และ 4) มีการติดตามและประเมินผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 2.

¹¹ Thomas H. Briggs, and Joseph Justman, *Improving Through Supervision*, (New York : McMillan, 1952), p. 130 – 144.

2. การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้น ประสานงานและแนะนำให้เกิดความงอกงามแก่ผู้สอน และผู้เรียนมากกว่าการจับผิด ได้แก่ 1) มีการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อครูจะได้เข้าใจหลักการสอนทั่วไป 2) พัฒนาเทคนิควิธีสอนให้มีประสิทธิภาพ 3) ฝึกทักษะและประสบการณ์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ การสอน 4) พัฒนาเจตคติในการเรียนการสอนให้อยู่ในเกณฑ์ดีและ 5) ช่วยในการปรับปรุงเอกสาร แผนการสอน เป็นต้น

3. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย ได้แก่ 1) ผู้นิเทศเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ ไม่ใช่ผู้ใช้อำนาจ 2) ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลและส่งเสริมให้มีการแสดงออกอย่างทั่วถึง 3) ผู้รับการนิเทศมีอิสระที่จะคิดริเริ่มและมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงานและ 4) ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

4. การนิเทศเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ 1) มีขั้นตอนการนิเทศตามลำดับ 2) มีการรวบรวมข้อมูลและสรุปผลมาใช้ในการนิเทศ และ 3) มีการประเมินผลและติดตามผล¹²

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบได้เสนอหลักการสำคัญของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ลักษณะของกระบวนการมีความหมายครอบคลุมถึงการทำงานเป็นขั้นตอน (Steps) มีความต่อเนื่อง (Continuity) ไม่หยุดนิ่ง (Dynamic) และมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ (Interaction) ในหมู่ผู้ปฏิบัติงานซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ของการนิเทศที่ดีทั้งสิ้น

2. การนิเทศศึกษามีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน โดยผ่านตัวกลางสำคัญคือ ครู และบุคลากรทางการศึกษา

3. การนิเทศศึกษานับบรรยากาศในการเป็นประชาธิปไตย¹³

ฟรานเซท (Franseth) ได้เสนอถึงหลักการนิเทศการศึกษาที่ดีไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาจะได้ผลคืออย่างเต็มที่ในการปรับปรุงการเรียนการสอนก็ต่อเมื่อการนิเทศนั้นได้ให้ความสำคัญแก่วิธีการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล และตั้งอยู่บนจุดหมายที่แน่นอน ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาดกลองร่วมกัน โดยคณะครูและผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศ

2. การนิเทศจะมีความหมายสำหรับครู ก็ต่อเมื่อการนิเทศนั้นแสดงให้เห็นว่าเป็นสิ่งเกี่ยวข้องและมีเหตุผลต่อผู้รับการนิเทศโดยตรง นั่นคือจะต้องทำให้ครูได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาว่าจะให้ผู้ทำการนิเทศช่วยเหลือในเรื่องใดจึงจะเป็นที่ต้องการ

¹²โอนก ส่งแสง, การนิเทศการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร, 2540), หน้า 6.

¹³เรื่องเดียวกัน, หน้า 10-11.

3. การนิเทศการศึกษาที่ดี จะต้องสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ช่วยและสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันในการช่วยเหลือครู และต้องทำให้ครูรู้สึกว่าจะช่วยให้เขาพบวิธีที่ดีกว่าในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์

4. การนิเทศการศึกษาจะให้ผล ควรใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ปัญหาและช่วยให้ผู้ร่วมงานได้ศึกษาปัญหาตลอดจนรายละเอียดต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจพื้นฐานเสียก่อน¹⁴

เซอร์จิโอแวนนี และสตาร์เรต (Sergiovanni and Starratt) ได้ให้หลักการนิเทศการศึกษาดังนี้

1. การบริหารต้องคำนึงถึงการปรับปรุงทางการโดยทั่วไป
2. การนิเทศการศึกษาต้องคำนึงถึงการจัดการให้มีความสะดวกสบายทางวัตถุประสงค์ต่างๆ และรวมไปถึงดำเนินการโดยทั่วไป
3. การบริหารและการนิเทศ โดยหน้าที่แล้วไม่สามารถแยกออกจากกันได้ทั้งสองอย่างต้องมีส่วนสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด มีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในเรื่องการค้าเนื้องานด้านระบบการศึกษา
4. การนิเทศการศึกษาต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานทางปรัชญาและวิทยาศาสตร์และจะต้องอยู่บนพื้นฐานปรัชญาประชาธิปไตย
5. การนิเทศการศึกษา จะต้องยึดทัศนคติและวิธีการทางวิทยาศาสตร์
6. การนิเทศการศึกษา ในสถานที่ที่ไม่สามารถใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ได้ จะต้องใช้กระบวนการแก้ปัญหาการศึกษา การปรับปรุงและการประเมินผลทั้งส่วนที่เป็นกระบวนการและผลที่เกิดขึ้น
7. การนิเทศการศึกษาจำเป็นต้องสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ไม่ใช่การเขียนใบสั่งให้ทำต้องมีการวางแผนอย่างมีระเบียบ มีการประสานความร่วมมือกัน
8. การนิเทศที่ดีจะต้องเป็นวิชาชีพ ต้องส่งเสริมแนวทางการประเมินบุคลากรวิธีการและผล จะต้องมุ่งไปสู่มาตรฐานที่ตั้งไว้¹⁵

¹⁴JameFranseth, *Supervision as Leadership*, (New York : Row Petterson and Company, 1961), p. 3-4.

¹⁵Thomas J. Sergiovanni and Robert J. Starratt, *SupervisionA Redefinition*, 5th ed., (Singapore : McGraw-Hill, 1971), p. 3-4.

มาร์ค และสตูป (Mark and Stoop) ให้หลักเบื้องต้นการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการศึกษาซึ่งจะเป็นบริการที่ทำเป็นทีม และอาศัยความรับผิดชอบของครูใหญ่
2. ครูทุกคนต้องการและมุ่งหวังจะได้รับการช่วยเหลือด้านการนิเทศ บริการอันนี้จะต้องอยู่ในความรับผิดชอบของครูใหญ่
3. การนิเทศการศึกษา ถูกปรับให้ตรงกับความต้องการของแต่ละบุคคลที่เป็นบุคลากรของโรงเรียน
4. การนิเทศการศึกษา ช่วยจำแนกความต้องการของบุคลากรของโรงเรียน
5. การนิเทศการศึกษา จะช่วยให้เป้าหมายและจุดมุ่งหมายทางการศึกษาแจ่มชัดขึ้น
6. การนิเทศการศึกษา จะต้องช่วยปรับปรุงทัศนคติ และสัมพันธภาพของมวลสมาชิกของบุคลากรในโรงเรียน และช่วยพัฒนาในด้านความรู้สึกร่วมกันที่ดี
7. การนิเทศการศึกษา ต้องช่วยในการจัดและบริหารกิจกรรมในหลักสูตรสำหรับนักเรียน
8. ความรับผิดชอบในการปรับปรุงโครงการนิเทศในโรงเรียน เป็นหน้าที่ของครู ซึ่งทำเพื่อชั้นเรียน และเป็นความรับผิดชอบของครูใหญ่ในการทำเพื่อโรงเรียน
9. การนิเทศการศึกษาต้องมีการจัดงบประมาณไว้ในปีงบประมาณประจำปี
10. การนิเทศการศึกษา ต้องมีการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วม
11. การบริหารโครงการนิเทศ จะต้องจัดเป็นคณะบุคคล
12. การนิเทศการศึกษา ควรช่วยให้มีการแลกเปลี่ยน และนำผลการวิจัยทางการศึกษาใหม่ๆมาใช้
13. การวัดประสิทธิผลของการนิเทศการศึกษา ควรประเมินโดยผู้ที่ร่วมในโครงการและผู้ที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือ¹⁶

สรุป หลักการนิเทศการศึกษาเป็นหลักการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน เน้นกระบวนการประชาธิปไตยในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหมู่คณะ ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรได้สร้างสรรค์ความคิด และเจตคติที่ดีต่อกัน โดยมุ่งส่งเสริมบรรยากาศแห่งความร่วมมือ การสร้างขวัญ

¹⁶Jame R. Mark and King Stoop, *Handbook of Education Supervision : A Guide Of The Practice*, 3rd ed., (Boston : Allyn and Bacon, 1985), p. 5.

และกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานในการพัฒนาอาชีพให้เจริญก้าวหน้า ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้ปฏิบัติงานในการวางแผนร่วมกัน

2.2 การนิเทศภายในสถานศึกษา

2.2.1 ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหาร โรงเรียนที่ต้องดำเนินการให้มีขึ้นภายในโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือและปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้มีผู้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

กรองทอง จิตรเดชากุล ได้ให้ความหมายว่าการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ให้เต็มตามวัยและศักยภาพ หรือการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูในสถานศึกษานั้นในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน¹⁷

ชาญชัย อาจินสมาจารกล่าวว่า การนิเทศภายใน คือ กระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำและชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียน เพื่อการปรับปรุงตัวของเรา (ครูและนักเรียน) และสภาพการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์¹⁸ สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ที่กล่าวว่า การนิเทศภายใน หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารศึกษา เพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือ และร่วมมือกับครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา¹⁹

ส่วน ชารี มณีศรี กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศกับครูผู้สอน เพื่อปรับปรุงการสอนของครูให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ และให้นิยามความหมายที่น่าสนใจดังนี้

¹⁷กรองทอง จิตรเดชากุล, คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธารอักษร จำกัด, 2550), หน้า 4.

¹⁸เรื่องเดียวกัน, หน้า 4.

¹⁹เรื่องเดียวกัน, หน้า 5.

1. การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของผู้ที่อยู่ในโรงเรียนตั้งแต่ผู้บริหารลงไปในอันที่จะปรับปรุงส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น

2. การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูในโรงเรียนในการที่จะแก้ไขปรับปรุง พัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

3. การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมและสร้างสรรค์ให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการภายในโรงเรียน เพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น โดยอาศัยบุคลากรของโรงเรียน²⁰

สรุป การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นความร่วมมือกันของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาในการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยการให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ให้รู้จักปรับปรุงวิธีสอนและเนื้อหาการสอนตลอดจนปรับปรุงการประเมินผลการสอน ให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ ช่วยให้เกิดความองงามทางวิชาชีพทางการศึกษา ทำให้ครูผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจ และมีกำลังใจที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นและรักษามาตรฐานไว้ จนส่งผลให้สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับของผู้รับประโยชน์จากสถานศึกษาทุกฝ่าย อีกทั้งผ่านการประเมินภายในและภายนอก

2.2.2 ความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษา

สังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเป็นสาเหตุให้เกิดความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้ระบบการศึกษาต้องมีการเปลี่ยนแปลงตาม ครูซึ่งเป็นผู้พัฒนาคนจึงต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ปัญหาตัวเร่งที่สำคัญ ได้แก่ การนำหลักสูตรไปใช้เพราะสภาพการสอนเปลี่ยนไป การนิเทศจากภายนอกมีไม่ทั่วถึง ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องร่วมมือกันภายในโรงเรียน โดยผู้บริหารและคณะครู เพื่อพัฒนาให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นเรื่องจำเป็นและรีบด่วนที่โรงเรียนต้องจัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนขึ้น ได้มีนักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

กรองทอง จิระเชษฐกุล ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ 4 ประการดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน

²⁰เรื่องเดียวกัน, หน้า 201.

2. ปริมาณศึกษานิเทศก์มีไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและสถานศึกษา

3. บุคลากรภายในสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีความคุ้นเคยและอยู่ใกล้ซึ่คปัญหา มากที่สุด

4. บรรยากาศในการนิเทศมีความเป็นกันเอง และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง²¹

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวว่า ปัจจุบันสถานศึกษามีจำนวน มากที่มีปัญหา ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนสภาพปัญหาอุปสรรคและสิ่งแวดล้อมของแต่ละ สถานศึกษาแตกต่างกัน ดังนั้น ถ้ารอให้มีการนิเทศภายในเกิดจากบุคลากรทางการศึกษาหรือ ศึกษานิเทศก์ ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ภายนอกสถานศึกษาก็จะนิเทศไม่ทั่วถึง และไม่ประสบผลสำเร็จ เท่าที่ควรและไม่ตรงจุด จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศภายในสถานศึกษาด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. เป็นการกระตุ้นสถานศึกษาให้เกิดความเคลื่อนไหวทางวิชาการอย่างต่อเนื่องคงอยู่และ พัฒนา

2. เป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์

3. ทำให้มีความรู้ความเข้าใจ เต็มใจในการทำงาน สอนได้ตรงเป้าหมาย เพราะทุกคนรู้ ทิศทางที่จะเดินไป²²

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ได้ให้ความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศเป็นการส่งเสริมคุณภาพ ด้านการเรียนการสอนใน โรงเรียน

2. โรงเรียนต้องมีการนิเทศภายใน เพราะการนิเทศจะช่วยเหลือในการจำแนกคุณภาพและ สามารถช่วยในการตัดสินใจปัญหาบางอย่างในสถานศึกษาได้

3. การนิเทศสามารถกระตุ้น ชี้นำแนวทางการคิดใหม่ให้เกิดขึ้นกับครูภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะที่นำเอาเทคนิคใหม่ๆ มาใช้ จะเป็นการช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลในการนิเทศการศึกษาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ครูควรได้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนและ ความก้าวหน้าทางวิชาการ เพราะไม่มีหลักประกันว่าครูที่ผ่านสถาบันฝึกหัดครูแล้ว จะเป็นบุคคลที่มี ประสิทธิภาพตลอดไปโดยไม่ต้องนิเทศ เพราะความก้าวหน้าทางวิชาการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ

5. เพื่อช่วยให้การดำเนินการสอนบรรลุวัตถุประสงค์

²¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 4.

²²สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, การพัฒนาการเรียนการสอนตามแนว ปฏิรูปการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : อรุณสภาลาดพร้าว, 2542), หน้า 9.

6. เพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของคณะครู และก่อให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยในการทำงาน เพื่อจะได้ร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายอันเดียวกัน²³

ชารี มณีศรี ได้ให้เหตุผลและความจำเป็นในการจัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนดังนี้

1. ปัญหาหลักมี 2 ประเด็น คือ การนิเทศจากภายนอกไม่ทั่วถึง และการนิเทศไม่มีคุณภาพ
2. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมครูคิมีโซ่ผู้สอนดี มีความรู้ ประพฤติดีเท่านั้น หากแต่ยังต้องบริหารเวลาเพื่อสังคม ชุมชน พัฒนาบุคลากร โรงเรียน ไม่หวังพึ่งไม่รอคอย พัฒนานิเทศกันเอง
3. การช่วยเหลือกันและกัน โดยประสานการนิเทศภายนอกและภายใน การนิเทศทำให้โรงเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าวิจัยร่วม
4. ปรับปรุงงานวิชาการ ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีสภาพข้อจำกัดไม่เหมือนกัน การที่คนภายในรู้เรื่องดีที่สุดกว่าคนภายนอก ทำให้การพัฒนาการนิเทศภายในเป็นไปได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
5. การยอมรับบุคคลที่จะเป็นผู้นำหรือหัวหน้าคนจะต้องให้ผู้อื่นยอมรับ ในการแต่งตั้งหัวหน้าควรคำนึงค่าคุณลักษณะด้านวิชาการ นำด้านวิชาการ ด้านคุณธรรม ความประพฤติ เป็นแบบอย่าง เป็นครูของครู การยอมรับนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินการนิเทศภายใน
6. ปัญหาตัวเร่งที่สำคัญ เช่น ปัญหาการนำหลักสูตร ไปใช้ สภาพการสอนที่เปลี่ยนไป สื่ออุปกรณ์การสอน การประเมินและผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักเรียน เป็นต้น²⁴

ส่วน อนุศักดิ์ สมิตสันต์ ได้กล่าวไว้ว่าการนิเทศการศึกษาเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นที่จะต้องให้มีขึ้นในโรงเรียน โดยเฉพาะการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้เกิดผลดีในการดำเนินงานของโรงเรียน²⁵

สรุป การนิเทศภายใน โรงเรียนมีความจำเป็น เพื่อช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน เกิดความเจริญงอกงามด้านอาชีพ มีความมั่นใจในการทำงาน ส่งเสริมให้ครูอาจารย์มีขวัญและกำลังใจ มีความเข้าใจกัน เพื่อเกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานและสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

²³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 179.

²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 201.

²⁵ อนุศักดิ์ สมิตสันต์, “การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น”, เอกสารประกอบ การสอน คณะศึกษาศาสตร์ (บางเขน) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ, 2540), หน้า 304.

2.2.3 ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้

กรองทอง จิตรเดชากุล ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ 2 ประเด็น คือ

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป ได้แก่ 1) เพื่อให้ผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนได้ 2) เพื่อพัฒนาความสามารถของครู 3) เพื่อช่วยเหลือและจัดสรรเครื่องมือ สื่อการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีการเรียนรู้ และ 4) เพื่อให้ครูเกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ

2. จุดมุ่งหมายเฉพาะ เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาพฤติกรรมการทำงาน ในเรื่องต่อไปนี้ 1) เพื่อให้สถานศึกษา มีแผนการนิเทศภายในโรงเรียน 2) เพื่อเน้นให้มีการวิเคราะห์ปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษาและในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมาย 3) เพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนตาม แนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบูรณาการ เน้นทักษะกระบวนการคิด ฯลฯ 4) เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการ วิธีการเรียนรู้ของครู 5) เพื่อให้มีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ ได้อย่างเหมาะสม 6) เพื่อพัฒนาการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 7) เพื่อให้มีการวัดและประเมินผล ตามสภาพจริง และปรับปรุงกระบวนการวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น²⁶

อนึ่ง สังแสง กล่าวถึง จุดมุ่งหมายสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา มีดังนี้

1. เพื่อช่วยเหลือ สนับสนุน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน พัฒนาปรับปรุง กระบวนการ เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเรียนของนักเรียน

2. เพื่อช่วยเหลือครูผู้สอนให้เข้าใจหลักสูตรและ โครงสร้างของหลักสูตรในแต่ละระดับชั้น สามารถนำไปจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

3. เพื่อพัฒนาบุคลากร โดยการประชุมอบรม สัมมนา และปฏิบัติการเพิ่มความรู้ และทักษะ อยู่เสมอ

4. เพื่อส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ให้ครูได้มีส่วนร่วมในการ วางแผนพัฒนาการเรียนการสอน เห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายของสถานศึกษา²⁷

สอดคล้องกับ อบรม สนิทนิบาล และ สมศักดิ์ ศรีมานิชญ์ ที่กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการ นิเทศภายในมี 5 ประการ คือ

1. เพื่อช่วยให้ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตร ละให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

²⁶เรื่องเดียวกัน, หน้า 3.

²⁷เรื่องเดียวกัน, หน้า 36.

2. เพื่อช่วยให้ครูได้ตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการจัดการศึกษาทั้งยังสามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นเพื่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษานักเรียน

3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น

4. เพื่อรักษา พิจารณา ส่งเสริม ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ

5. เพื่อให้ความช่วยเหลือและประสานงานในทางวิชาการ แก่กรมต้นสังกัด กระทรวงและสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนองค์การระหว่างประเทศ²⁸

สันต์ ธรรมบำรุง ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในไว้ดังนี้

1. ช่วยครูในเรื่องติดตามวิทยาการใหม่ๆ เนื่องจากหน้าที่ของครูเปลี่ยนไปจากเดิมจากผู้สอนเป็นผู้สนับสนุนการเรียน

2. ช่วยให้ครูเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงวัตถุประสงค์ของการสอน

3. ช่วยสร้างให้ครูมีลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ

4. ช่วยให้ครูมีความรู้ ความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ๆ เสมอ ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจของครู อันจะส่งผลถึงการเรียนการสอน

5. ขนาดโรงเรียนใหญ่ขึ้น มีครูมากขึ้น มีกิจกรรมและชั่วโมงสอนมากขึ้น หน้าที่ในการนิเทศจึงมีมากขึ้น เช่น การปฐมนิเทศครูใหม่ เพื่อประหยัดเวลาที่ครูจะไปศึกษาด้วยตนเอง ครูบางคนไม่ถนัดสอนเป็นบางรายวิชา การนิเทศการสอนจะช่วยให้มีหลักการและมีความมั่นใจมากขึ้น

6. เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของการเรียนการสอน

7. ช่วยลดภาระครูทำให้มีเวลาในการค้นคว้า ทดลอง วิจัย หาวิธีการเรียนการสอนใหม่ๆ

8. ช่วยส่งเสริมขวัญของครูให้อยู่ในสภาพที่ดี และรวมหมู่คณะให้เป็นทีมที่จะปฏิบัติงานร่วมกันด้วยสติปัญญาอันสูง เพื่อบรรลุจุดประสงค์เดียวกัน

9. ช่วยพิจารณาความเหมาะสมของงาน ให้ถูกต้องกับความสามารถของครูแต่ละคนและมอบหมายงานนั้น ให้ครูแต่ละคนช่วยประคับประคองให้ครูใช้ความสามารถของตนปฏิบัติงานนั้นให้ก้าวหน้าอยู่เรื่อยๆ

10. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักจุดด้อยในการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน และช่วยครูวางแผนการสอนให้เหมาะสมและแก้ไข

²⁸ อบรม สตินภบาล และ สมศักดิ์ ศรีมาโนชญ์, การศึกษา 471 (การนิเทศการศึกษา), (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2541), หน้า 6.

11. ช่วยประเมินผลงานการสอนของคุณ โดยอาศัยความเจริญงอกงามของนักเรียนเป็นไปตามที่ตกลงกันไว้²⁹

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ให้ความเห็นว่า จุดมุ่งหมายหลักของการนิเทศภายในเป็นการมุ่งปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู โดยการนิเทศการสอนให้ข้อมูลแก่ครูในด้านการสอน เพื่อครูจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนของตนเอง ช่วยให้ครูได้พัฒนาความสามารถในการสอน ส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพการสอนของคุณครู

2. เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในสถานศึกษาเพื่อคุณภาพของนักเรียน ส่งเสริมประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน³⁰

สรุปการนิเทศภายในโรงเรียนมีความมุ่งหมายเพื่อช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้มีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน เกิดความงอกงามด้านอาชีพ มีความมั่นใจในการทำงาน ส่งเสริมให้ครูมีขวัญกำลังใจในการทำงาน มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ

2.2.4 ขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษา

จากความหมายของการนิเทศภายใน ที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบที่กำหนดขึ้น ลักษณะกำหนดเป้าหมาย ขอบข่ายของงานและวิธีการทำงาน ในส่วนของขอบข่ายงานนิเทศภายในสถานศึกษานั้น เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ต้องกำหนดให้ชัดเจน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาได้กล่าวไว้ว่า ขอบข่ายของการนิเทศการศึกษา ตามแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มี 9 ด้าน ดังนี้

1. การนิเทศการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. การนิเทศการเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรม
3. การนิเทศการจัดการกระบวนการเรียนรู้
4. การนิเทศการจัดแหล่งเรียนรู้
5. การนิเทศการวัดและประเมินผลการศึกษา

²⁹ สันต์ ธรรมบำรุง, หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2542), หน้า 16.

³⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 20.

6. การนิเทศการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
7. การนิเทศความมุ่งหมายของหลักสูตรทุกระดับ
8. การนิเทศการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน
9. การนิเทศการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน³¹

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวไว้ว่า ขอบข่ายการนิเทศการศึกษามี 5 ประการ ดังนี้

1. จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในโรงเรียน
2. ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา
3. ประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา
4. ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา กับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายของการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา³²

แฮร์ริส (Harris) ได้แบ่งงานนิเทศออกเป็น 10 ประการ คือ

1. งานที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร (Developing curriculum) ซึ่งเกี่ยวกับการวางโครงสร้างหลักสูตร ทำประมวลการสอน โดยกำหนดตัวผู้สอน โครงการสอน วัน เวลา สถานที่ และวางแผนวิธีสอน ตลอดจนสร้างเกณฑ์มาตรฐานและบรรจุนวญวิชาต่างๆในการสอน
2. การจัดระบบการสอน (Organizing for Instruction) เป็นการจัดระบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น การแบ่งกลุ่มนักเรียน การจัดตารางสอน
3. การคัดเลือกบุคลากร (Staffing) โดยเลือกสรรให้เหมาะสมกับงาน มีการสรรหา การสอบคัดเลือก และเก็บรักษาทะเบียนเกี่ยวกับตัวบุคลากร
4. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (Providing Facilities) เป็นการออกแบบและจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้สอน รวมถึงการวางแผนอาคารเรียนที่ถูกต้อง มีการแนะนำให้สามารถหยิบสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านั้นมาใช้ได้ง่าย
5. จัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน (Providing materials) ตรวจสอบและคัดเลือกวัสดุ อุปกรณ์การสอนที่จะนำมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการสอน

³¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 20-21.

³²กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการนิเทศช่วยเหลือโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง, (กรุงเทพมหานคร : กุรุสภาลาดพร้าว, 2543), หน้า 37-38.

6. จัดอบรมครูประจำการ (Arranging for in-service education) เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่ครูประจำการอันจะส่งผลให้ครูมีความก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพทางด้านวิชาการยิ่งขึ้น

7. จัดปฐมนิเทศครูใหม่ (Orienting new staff members) เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลต่างๆ ที่ช่วยในการสอนทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนให้มากที่สุด

8. จัดบริการพิเศษที่เกี่ยวกับการสอน (Relating special service) รวมทั้งบริการต่างๆ ที่ช่วยในการสอนทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนให้มากที่สุด

9. การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน (Developing public relations) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนการแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวทางการศึกษาให้ชุมชนทราบการแสวงหาความช่วยเหลือจากชุมชนตลอดจนการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

10. งานประเมินผล (Evaluating) จัดให้มีการประเมินผลทางการเรียนการสอน เพื่อหาจุดอ่อนที่จะได้ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งหมายถึงการวางแผน การสร้างเครื่องมือ การจัดดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผล และการตัดสินใจเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนด้วย³³

สรุป จากแนวคิดของนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น พอสรุปขอบข่ายของงานนิเทศสถานศึกษาได้ 4 งาน คือ 1) งานวิชาการ เป็นงานที่เกี่ยวกับหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล 2) งานบุคลากร เป็นงานที่เกี่ยวกับบุคคลทุกคนในองค์กรและผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา 3) งานงบประมาณ เป็นงานที่เกี่ยวกับการบริหารการเงินและพัสดุที่นำมาใช้ในการพัฒนางานในสถานศึกษาและ 4) งานบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการสนับสนุนงานวิชาการ

2.2.5 กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรให้เกิดการพัฒนาตนเองในการทำงานเพื่อบรรลุผลสำเร็จของการบริหารการศึกษานิเทศภายในสถานศึกษามีลักษณะของการปฏิบัติเช่นเดียวกับกิจกรรมอื่นๆ คือต้องอาศัยกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินงานต่อเนื่องเป็นระบบด้วยเหตุผลที่ว่าจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่ายต้องอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันการนิเทศภายในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการ

³³Harris B. M., *Supervisory Behavior in Education Englewood (New Jersey : Prentice – Hell, 1985), p. 13–14.*

ขั้นตอนต่างๆเพื่อยึดเป็นแนวทางไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์มีผู้ให้ความหมายของกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาดังนี้

แฮร์ริส (Harris) ได้สรุปกระบวนการนิเทศภายในซึ่งนำมาจากแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารของแอลเลน (Allen) และลูมิส (Loomis) กระบวนการนิเทศภายในดังกล่าวมีชื่อเรียกโดยย่อว่า POLCA ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. Planning Processes หมายถึงการวางแผนในการปฏิบัติงานโดยคิดว่าจะทำอย่างไร กำหนดจุดมุ่งหมายของงานพัฒนาวิธีดำเนินการกำหนดงานที่จะดำเนินการและคาดคะเนถึงผลที่จะได้รับจากโครงการและวางโครงการ

2. Organizing Processes หมายถึงการจัดการโครงสร้างของงานดำเนินงานโครงสร้างหลักเกณฑ์ในการทำงานจัดหาทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินการ โดยสร้างเกณฑ์ในการทำงานสร้างความสัมพันธ์ของงานแบ่งงาน โดยกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงานมีการประสานงาน มอบหมายอำนาจให้ตามหน้าที่และวางโครงการของหน่วยงานและพัฒนานโยบายต่างๆ

3. Leading Processes หมายถึงบทบาทในฐานะผู้นำโดยดำเนินการการวินิจฉัยสั่งการการคัดเลือกตัวบุคลากรกระตุ้นให้บุคลากรทำงานลงมือปฏิบัติงานการสาธิตการปฏิบัติงานการให้คำปรึกษาช่วยเหลือการติดต่อสื่อสารการให้กำลังใจการให้คำแนะนำให้มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานให้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานแสดงและอธิบายเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

4. Controlling Processes หมายถึงการควบคุมปฏิบัติงานดำเนินงานโดยการพิจารณา มอบหมายงานให้ความสะดวกในด้านต่างๆพิจารณาลงโทษมีการแก้ไขทันทีเมื่องานผิดพลาดการให้บุคลากรออกจากงานและการตักเตือนและการกำหนดระเบียบในการปฏิบัติงาน

5. Assessing Processes หมายถึงการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานโดยการประเมินผลการปฏิบัติงานวัดผลการปฏิบัติงานและวิจัยผลการปฏิบัติงาน³⁴

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดลำดับขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ 5 ขั้นตอนคือ

1. การวางแผนการนิเทศ (Planning)
2. การสร้างความเข้าใจและการเตรียมการนิเทศ (Informing)
3. การปฏิบัติการนิเทศ (Doing)

³⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 25-26.

4. การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing)

5. การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating)³⁵

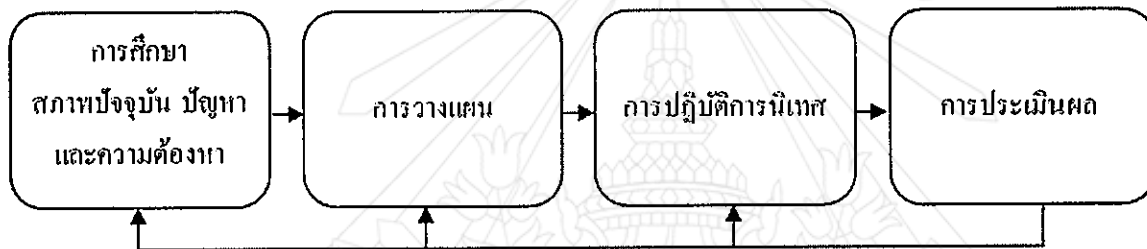
ซารี มณีศรีกล่าวว่า กระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนเป็นกิจกรรมสำคัญเป็นขั้นตอนการปฏิบัติการทั้งด้านกระบวนการบริหาร กระบวนการนิเทศ และกระบวนการเรียนการสอนควบคู่กันไปอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

ขั้นที่ 2 การวางแผน

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศ

ขั้นที่ 4 การประเมินผล³⁶



แผนภาพที่ 2.1 กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา

ขั้นที่ 3 การหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา

ขั้นที่ 4 การลงมือปฏิบัติ

ขั้นที่ 5 การติดตามประเมินผล³⁷

³⁵กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับครูและศึกษานิเทศก์, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, 2550), หน้า 137.

³⁶เรื่องเดียวกัน, หน้า 202.

ชนิดา ยินดีเขต ได้สรุปถึงขั้นตอนการดำเนินงานการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. การวางแผนการนิเทศ
2. การดำเนินงานการนิเทศ
3. การประเมินผลการนิเทศ³⁸

สังัด อุทรานันท์ กล่าวว่ากการนิเทศภายในสถานสถานศึกษเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยขั้นตอนที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง 5 ขั้นตอน เรียกโดยย่อว่า “PIDRE” ดังต่อไปนี้

1. การวางแผนการนิเทศ (P=Planning)
2. การให้ความรู้ในสิ่งที่จัดทำ (I=Information)
3. การปฏิบัติงาน (Doing)
4. การสร้างขวัญและกำลังใจ (R=Reinforcing)
5. การประเมินผลผลิตและกระบวนการดำเนินงาน (E=Evaluating)³⁹

สรุป การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการทำงานของบุคลากรภายในสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยดำเนินการอย่างมีระบบและขั้นตอน

จากการศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาตามแนวความคิดของนักวิชาการทางการศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาต่างๆ พบว่ามีกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่คล้ายคลึงกัน โดยรูปแบบที่มีกระบวนการครอบคลุมขอบข่ายงานทั้งหมดของการนิเทศภายในสถานศึกษา อีกทั้งมีขั้นตอนในการปฏิบัติที่มีความชัดเจน และใช้เป็นรูปแบบในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 คือ กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติผู้วิจัยจึงได้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งมีกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

³⁷สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, การนิเทศเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : กุรุสภาลาดพร้าว, 2541), หน้า 54-59.

³⁸ชนิดา ยินดีเขต, การพัฒนาการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน, (พระนครศรีอยุธยา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2, 2550), หน้า 30.

³⁹สังัด อุทรานันท์, การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและการปฏิบัติ, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2540), หน้า 4-5.

ขั้นที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงสภาพปัจจุบัน แล้วนำมาพิจารณากับเป้าหมายหรือสภาพความสำเร็จของงาน ถ้าข้อมูลแสดงสภาพปัจจุบันสอดคล้องกับข้อมูลแสดงความสำเร็จของงานหรือดีกว่า หรือสูงกว่าแสดงว่า ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข แต่ต้องเพิ่มการพัฒนาต่อไป แต่ถ้าข้อมูลแสดงสภาพปัจจุบันไม่สอดคล้องกับข้อมูลแสดงความสำเร็จของงานหรือด้อยกว่าก็แสดงว่ามีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดสภาพความจำเป็นและเกณฑ์ประเมิน
2. กำหนดตัวบ่งชี้ในการประเมิน
3. กำหนดแหล่งข้อมูล
4. กำหนดวิธีการ เครื่องมือและระยะเวลาที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
6. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
7. วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำเป็นสารสนเทศ
8. พิจารณาเปรียบเทียบสารสนเทศแสดงสภาพปัจจุบันกับสภาพความสำเร็จของงานหรือปลายทาง โดยใช้เกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้เป็นเครื่องมือในการพิจารณาว่ามีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาต่อไปหรือไม่
9. เขียนข้อความที่แสดงถึงสภาพที่ต้องการปรับปรุงแก้ไข
10. เรียงลำดับความต้องการจำเป็นที่จะพัฒนาและนำเสนอให้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงอยู่เสมอ

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา อาจศึกษาได้โดยวิธีต่างๆ ดังนี้

1. ศึกษาโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านปัจจัย กระบวนการ และด้านผลผลิตการนิเทศการศึกษา หรืออาจเรียกว่าศึกษาโดยการวิเคราะห์ระบบ
2. ศึกษาโดยวิธีประเมินความต้องการ
3. ศึกษาโดยวิธีการใช้สื่อ เครื่องมือต่างๆ เช่น การวิเคราะห์ การวิจัย เป็นต้น
4. ศึกษาโดยวิธีการประชุมสัมมนา เพื่อค้นหาปัญหา⁴⁰

⁴⁰เรื่องเดียวกัน, หน้า 54.

ซารี มณีสรี กล่าวถึง การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ เพื่อประเมิน ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาว่าประกอบด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเข้าชั้น คุณลักษณะต่างๆตามเกณฑ์มาตรฐาน เป็นต้น การสำรวจความต้องการของครู การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการการวิเคราะห์สาเหตุปัญหา การจัดลำดับกำหนดทางเลือก การแก้ปัญหา และดำเนินการตามความต้องการ⁴¹

สังัด อุทรานันท์ ได้กล่าวถึงการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาไว้ในกระบวนการพิเศษภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ ซึ่งสรุปได้ว่า การวางแผนการนิเทศ (P=Planing) ในขั้นนี้ ผู้นิเทศจะประชุม ปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหา ความต้องการจำเป็นของสิ่งที่จะต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนตามขั้นตอนของการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศที่ต้องจัดขึ้นอีกด้วย⁴²

เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม ได้เสนอแนวคิดการศึกษาสภาพขององค์กรในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ โดยการใช้ “SWOT” เป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่ง SWOT เป็นการวิเคราะห์สถานภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กร (External Environment) คือ การศึกษาเกี่ยวกับโอกาส (Opportunities: O) และอุปสรรค (Treats: T) รวมทั้งการวิเคราะห์สถานภาพแวดล้อมภายในขององค์กร (Organizational Analysis) คือ การตรวจสอบขีดสมรรถนะขององค์กรที่จะบ่งบอกถึงจุดแข็ง (Strengths: S) และจุดอ่อน (Weaknesses: W)⁴³ ทั้งนี้เพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีคุณค่าในกาวางแผนดำเนินงานต่อไป

สรุป การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหมายถึงการนิเทศภายในเพื่อให้ได้รับสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการนิเทศ โดยใช้กระบวนการที่หลากหลาย และเป็นระบบ

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกล่าวว่า การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาหมายถึง การวิเคราะห์ผลหรือข้อมูลที่ได้จากการประเมิน และองค์ประกอบที่ส่งผลต่อสภาพความสำเร็จของงาน เพื่อประโยชน์ในการกำหนดจุดที่จะพัฒนา

⁴¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 202.

⁴² เรื่องเดียวกัน, หน้า 4.

⁴³ เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม, การบริหารและประเมินโครงการ, (ชลบุรี : มนตรี, 2554), หน้า

หลักการประเมินแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา การเลือกจุดที่จะพัฒนาให้เหมาะสมทำให้การนิเทศของสถานศึกษามีโอกาสและประสบความสำเร็จ ได้จุดที่จะพัฒนาอาจพิจารณาในด้านต่างๆ ได้ดังนี้

1. ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน
2. เจตคติต่อวิชาชีพ
3. ค่านิยมในการพัฒนาตนเอง
4. ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น
5. ความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนา⁴⁴

สัจด์ อูทรานันท์ ได้กล่าวถึง การกำหนดแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา โดยเป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนการวางแผนนิเทศว่า เมื่อผู้เกี่ยวข้องทั้ง 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ ได้รับรู้และยอมรับสภาพปัญหาและความต้องการร่วมกัน ผู้ดำเนินการนิเทศก็เป็นผู้นำในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา กำหนดจุดประสงค์ กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา หรือกำหนดทางเลือกสำหรับการดำเนินการนิเทศ⁴⁵

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาว่า เป็นการนำเอาข้อมูลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนามาวิเคราะห์ให้เกิดเป็นสารสนเทศเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา และการดำเนินการตามความต้องการ⁴⁶

สรุปด้านการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา หมายถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับการระงัน สภาวะแวดล้อม แผนและวิธีการ ในการนิเทศภายใน เพื่อประโยชน์ในการกำหนดจุดที่จะพัฒนาหลักการประเมินแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา

ขั้นที่ 3 การหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวว่า การหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนาหมายถึง การพิจารณาเลือกยุทธศาสตร์ที่จะใช้ในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาให้มีความ

⁴⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 55.

⁴⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 4.

⁴⁶กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11, คู่มือนิเทศภายในโรงเรียน, (สุราษฎร์ธานี : กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11, 2555), หน้า 24.

เป็นไปได้หรือมีโอกาที่จะประสบความสำเร็จมากที่สุด โดยนี้ถึงจุดที่จะพัฒนาหรือข้อจำกัดของหน่วยงาน การหาแนวทางเพื่อพัฒนา มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลแนวทางที่มีความเป็นไปได้ในการพัฒนา
2. พิจารณาแนวทางเลือกที่มีความเป็นไปได้
3. พิจารณาข้อดีข้อเสียของแนวทางเลือกที่มีความเป็นไปได้
4. เลือกแนวทางพัฒนาที่เหมาะสมที่สุดที่จะให้บรรลุความต้องการ⁴⁷

ซารี มณีสรี ได้ระบุถึงการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนาไว้ในขั้นตอนการวางแผน ซึ่งหมายถึง การนำเอาทางเลือกที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ มากำหนดรายละเอียดของกิจกรรม โดยเขียนเป็นโครงการนิเทศ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ผู้รับผิดชอบโครงการ แผนดำเนินงาน ระยะเวลา สถานที่ งบประมาณ การประเมินผล และผลที่คาดว่าจะได้รับ⁴⁸

นอกจากนี้ เจริญวิษณุสมพงษ์ธรรม ได้กล่าวถึงการพิจารณาทางเลือกไว้ในลักษณะของการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการว่า การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ คือการศึกษาวิเคราะห์และจัดทำเอกสาร ประกอบด้วยข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็น เพื่อการแสดงถึงเหตุผลที่จะสนับสนุนถึงความเหมาะสมของโครงการ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ให้ผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุน เป็นการวิเคราะห์สภาพที่เป็นบริบทของโครงการและสภาพของโครงการที่จะปฏิบัติว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด⁴⁹

สรุป ด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการเลือกยุทธศาสตร์ และกำหนดแผนงาน โครงการที่เหมาะสมที่สุด เพื่อการดำเนินงานนิเทศภายใน

ขั้นที่ 4 การลงมือปฏิบัติ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกล่าวว่า การลงมือปฏิบัติหมายถึง การนำยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้มาลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการ
2. กำหนดสิ่งสนับสนุนในการดำเนินการ ซึ่งได้แก่ งบประมาณบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น
3. กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ

⁴⁷เรื่องเดียวกัน, หน้า 57.

⁴⁸เรื่องเดียวกัน, หน้า 202.

⁴⁹เรื่องเดียวกัน, หน้า 56.

4. วางแผนติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
5. จัดทำแผนนิเทศของสถานศึกษา
6. ประชุมชี้แจง และมอบหมายงานให้ตรงความสามารถของผู้นิเทศ
7. ผู้นิเทศจัดทำปฏิทินและประสานปฏิทินนิเทศกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
8. ผู้นิเทศจัดกิจกรรมตามแผนนิเทศที่มีขั้นตอนการดำเนินการตามปฏิทินที่กำหนดไว้
9. ผู้นิเทศบันทึกนิเทศและผลการนิเทศตามกิจกรรมที่ได้มอบหมาย และรายงานผลการนิเทศให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบ⁵⁰

ชาตรี มณีศรี กล่าวว่า การปฏิบัติการนิเทศ เป็นขั้นลงมือทำตาม โครงการนิเทศ ที่กำหนดหลักโดยคำนึงถึงหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ และเครื่องมือนิเทศ การเตรียมความพร้อม และสร้างความเข้าใจ รวมทั้งการเสริมแรงให้กำลังใจช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้บริหาร โรงเรียน⁵¹

สงัด อุทรานันท์ ได้กล่าวถึง การลงมือปฏิบัติการนิเทศ ไว้ดังนี้ การปฏิบัติงาน (D=Doing) ประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ

1. การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ ขั้นนี้ผู้ให้การนิเทศลงมือปฏิบัติตามความรู้ความสามารถที่ได้รับมาจากการให้ความรู้ในการดำเนินงาน
2. การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศขั้นนี้ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศ และควบคุมคุณภาพให้งานสำเร็จออกมาตามกำหนดเวลาและมีคุณภาพ
3. การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารก็จะให้บริการสนับสนุนในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

สรุป ด้านการลงมือปฏิบัติ หมายถึง การนำยุทธศาสตร์การนิเทศภายในสถานศึกษาสู่ การปฏิบัติจริง โดยมีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ

ขั้นที่ 5 การติดตามประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวว่า การติดตามประเมินผลเป็นการรวบรวมข้อมูลในด้านการดำเนินการนิเทศ ผลที่ได้ระหว่างดำเนินการ และเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการตามแผนการนิเทศข้อมูลที่ได้จะนำไปเปรียบเทียบกับสภาพความสำเร็จของแผนนิเทศ หากพบว่าไม่เป็นไปตามสภาพความสำเร็จที่กำหนดไว้จะต้องพิจารณาว่ามีความบกพร่องตรงไหนอย่างไร และหาวิธีพัฒนาให้ดีขึ้น หรือหากพบว่าการดำเนินการตามแผนนิเทศบรรลุผลที่คาดหวังไว้

⁵⁰เรื่องเดียวกัน, หน้า 57.

⁵¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 202.

แต่ดำเนินการพบว่ามีวิธีที่ดีกว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่า ก็อาจพิจารณาปรับปรุงให้ดีขึ้นอีกได้จากกระบวนการดังกล่าวข้างต้น

การประเมินผล ตรวจสอบผลการดำเนินการนิเทศตาม โครงการที่กำหนด ผลสัมฤทธิ์ตาม วัตถุประสงค์ ประเมินความคิดเห็น กระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียน รวมผลการประเมินข้อมูล ป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงต่อไป⁵²

แฮร์ริส (Harris) ได้กล่าวถึงการติดตามประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ใน ขั้นตอน Assessing Processes หมายถึงการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน โดยการประเมินผลการ ปฏิบัติงานวัดผลการปฏิบัติงานและวิจัยผลการปฏิบัติงาน⁵³

ซารี มณีสรี กล่าวว่าการประเมินผล เป็นตรวจสอบผลการดำเนินการนิเทศตาม โครงการที่กำหนด ผลสัมฤทธิ์ตาม วัตถุประสงค์ ประเมินความคิดเห็น กระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียน รวม ผลการประเมินข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงต่อไป⁵⁴

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ได้ให้แนวคิดของการประเมินว่า เป็นกระบวนการใช้ดุลยพินิจ (Judgment) และ/หรือค่านิยม และข้อจำกัดต่าง ๆ ในการพิจารณาคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดย เปรียบเทียบผลที่วัดได้กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เกณฑ์ที่กำหนดอาจเป็นเกณฑ์แบบสัมพัทธ์หรืออิง กลุ่ม หรือเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute criteria)

นอกจากนี้ ได้ให้ความหมายในเชิงการนำไปใช้ หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิด สารสนเทศ (เชิงคุณค่า) เพื่อช่วยให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจเลือกทางเลือกอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด⁵⁵

นอกจากนี้ อนันต์ เกตุวงศ์ ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่า หมายถึงการตรวจสอบ และวัดสิ่งที่แผนได้กำหนดเอาไว้ในขั้นของการวางแผน และเมื่อได้นำแผนไปดำเนินการแล้ว สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นไปตามที่กำหนดและคาดหมายไว้อย่างไร โดยนำผลที่วัดได้มาพิจารณาวิเคราะห์ เปรียบเทียบกับแผนที่กำหนดไว้ จึงทำให้รู้ได้ว่าสิ่งที่แผนต้องการกับผลที่เกิดขึ้นจริงตรงกันหรือ แตกต่างกันเพียงใด ด้วยเหตุผลอะไรบ้าง เป็นเหตุผลจากปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยภายในของแผน⁵⁶

⁵² เรื่องเดียวกัน, หน้า 59.

⁵³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 26.

⁵⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 202.

⁵⁵ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, วิจัยวิทยาการประเมิน : ศาสตร์แห่งคุณค่า, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544), หน้า 20-22.

⁵⁶ อนันต์ เกตุวงศ์, หลักและเทคนิคการวางแผน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 254), หน้า 317.

สรุป ด้านการติดตามประเมินผลหมายถึง ตรวจสอบผลการดำเนินการนิเทศตามโครงการที่กำหนด ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ ประเมินความคิดเห็นกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษารวมผลการประเมินข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงต่อไป

2.2.6 องค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียน

ได้มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึง องค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

ชาลี มณีศรี ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนมี 3 ประเภท คือ

1. บุคลากรผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เป็นความร่วมมือของผู้บริหารและคณะครู
2. วิธีการนิเทศตระหนักจุดมุ่งหมายการนิเทศ คือ การช่วยเหลือครูผู้สอนสามารถปรับปรุงหรือพัฒนาพฤติกรรมการสอนให้ดีขึ้น การหาข้อมูล ศึกษาปัญหาข้อบกพร่อง กำหนดกิจกรรมการนิเทศและวิธีการนิเทศที่เหมาะสม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศประกอบด้วย แบบทดสอบ และระบบ

ไตรภาคีทั้ง 3 ดังกล่าวแล้วนี้ จะต้องผสมผสานดำเนินการไปด้วยกันหากมีข้อบกพร่องส่วนใดส่วนหนึ่งจะทำให้การนิเทศภายในโรงเรียนยากที่จะประสบผลสำเร็จ⁵⁷

สอดคล้องกับ สุมน อมรวิวัฒน์ ที่กล่าวว่า องค์ประกอบของการนิเทศภายในสถานศึกษา 3 อย่าง ประกอบด้วย

1. บุคลากรนิเทศประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณะนิเทศการจัดกระบวนการเรียนรู้ และครูผู้สอน ซึ่งจะเป็นตัวจักรสำคัญในการนิเทศการศึกษาและทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศการศึกษาด้วย

2. วิธีการนิเทศได้แก่

2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานและความร่วมมือในการทำงานของครูและคณะ ส่งเสริมให้ครูรักงานวิชาการ ทำงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เคารพในหลักการและเหตุผล พยายามปรับปรุงคุณภาพของงาน และช่วยเหลือให้ครูปฏิบัติงานได้สะดวก มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ มีเวลาปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 กำหนดวิธีการหาข้อมูลศึกษาปัญหาอุปสรรค และประเด็นที่ต้องพัฒนา ได้แก่ การเข้าเยี่ยมชั้นเรียน การสังเกต ปรัชญาหรือ ประเมินผลงานทางวิชาการของโรงเรียน

2.3 กำหนดวิธีหรือกิจกรรมการนิเทศ โดยพิจารณาเลือกวิธีการหรือกิจกรรมต่อไปนี้อย่างเหมาะสมได้แก่ การปฐมนิเทศ การสาธิตการจัดกระบวนการเรียนรู้ การประชุม การอบรม

⁵⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 202.

3. เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบบันทึก พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ แบบบันทึกบรรยากาศในชั้นเรียน และเอกสารอ้างอิง⁵⁸

ในขณะที่ กรองทอง จิระเดชากุล ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการนิเทศภายใน โรงเรียน ที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษาในปัจจุบันไว้ 5 ประการ คือ

1. มีระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการวางแผนนิเทศภายใน โรงเรียน
2. มีระบบการวางแผนนิเทศอย่างมียุทธศาสตร์
3. มีระบบการจัดการที่เน้นการพัฒนาครูและนักเรียน
4. มีระบบการติดตามประเมินผลที่เน้นผลงานครู
5. มีระบบการเผยแพร่และขยายผล⁵⁹

สรุป การนิเทศภายใน โรงเรียน ประสบผลสำเร็จได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของการนิเทศและความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรใน โรงเรียน ซึ่งเป็นทั้งผู้นิเทศและ ผู้รับการนิเทศ การใช้เทคนิควิธีการของผู้นิเทศ ซึ่งต้องมีการกำหนดจุดหมายในการนิเทศ เพื่อให้เกิดผลในการนิเทศ กำหนดวิธีการหาข้อมูล โดยหาปัญหา กำหนดวิธีหรือกิจกรรมในการนิเทศ พร้อมทั้งเครื่องมือที่จะใช้ในการนิเทศ ผู้บริหารเป็นทั้งผู้สนับสนุนการนิเทศและทำหน้าที่เป็นผู้ นิเทศ

2.2.7 บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของผู้นิเทศภายในสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ในการ ดำเนินการนิเทศการสอน โดยทำหน้าที่บริหาร โครงการและเป็นผู้นำของคณะผู้นิเทศภายใน โรงเรียน การนิเทศภายใน โรงเรียน เป็นระบบหนึ่งของงานด้านวิชาการ สามารถสรุปขอบข่ายงาน ดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนตามบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ประการ ดังนี้

1. บทบาทในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริม สนับสนุนโดยการนิเทศให้ครูผู้สอนทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติในการจัดทำและ การนำหลักสูตร ไปใช้ในห้องเรียนในรายวิชา ที่รับผิดชอบอย่างถูกต้องชัดเจน รวมทั้งนิเทศการใช้ หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

⁵⁸สุมน อมรวิวัฒน์, การปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนนาร่อง : รูปแบบที่คัดสรร, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545), หน้า 218.

⁵⁹เรื่องเดียวกัน, หน้า 4.

2. บทบาทเป็นผู้นำในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมสนับสนุน โดยการนิเทศครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การรู้จักพื้นฐานของผู้เรียน การกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอน การกำหนดเนื้อหาสาระสำหรับการสอน การเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอน การดำเนินการสอน การสร้างเสริมทักษะ การสนับสนุนการสอน การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพการสอน สัมฤทธิผลของการสอนและการปรับปรุงแก้ไข

3. บทบาทเป็นผู้นำในการประเมินผลการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการนิเทศให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาและนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนและตัดสินใจการเรียนในแต่ละรายวิชา⁶⁰

สุทธนู ศรีไสย์ ผู้นิเทศมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำหรือจัดกิจกรรมกระตุ้นเร้า ส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูผู้สอนได้ดำเนินการปรับปรุง การสอนในห้องเรียน ให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำครูทางการสอน หัวหน้าหมวดวิชา หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องและชำนาญในการสอน ภายในโรงเรียน เป็นต้น โดยผู้นิเทศจะต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะอย่างน้อย 3 ประการ ดังนี้

1. พื้นฐานความรู้ (Knowledge Base) ผู้นิเทศควรจะต้องมีความรู้ความเข้าใจหน้าที่ของครูผู้สอนเข้าใจหลักสูตรการเรียนการสอนและเรื่องต่างๆที่จำเป็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

2. ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) ผู้นิเทศจะต้องมีทักษะการติดต่อประสานงาน มีความสามารถในการสื่อสาร รวมทั้งมีนิสัยชอบช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความตั้งใจและเต็มใจ

3. ทักษะเฉพาะ (Technical Skills) ผู้นิเทศจะต้องมีทักษะเฉพาะในด้านการสังเกต (Observing) การวางแผน (Planning) การประเมินผล (Assessing) และการประเมินผลภายหลังการปรับปรุงการสอน (Evaluating Instructional Improvement)⁶¹

นอกจากนี้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้เสนอแนะว่า ผู้นิเทศจะต้องเป็นผู้มีคุณลักษณะและพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนโดยสรุป

⁶⁰เรื่องเดียวกัน, หน้า 67-68.

⁶¹สุทธนู ศรีไสย์, การนิเทศการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองวัฒนา, 2545),

1. ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำของผู้นิเทศดำเนินการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียนและร่วมมือกับคณะผู้นิเทศเพื่อช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอน

2. ร่วมกับผู้รับการนิเทศในโรงเรียน สร้างบรรยากาศในการนิเทศด้วยการประชุมปรึกษาหารือ

3. ให้การยอมรับผู้รับการนิเทศว่า แต่ละคนมีความแตกต่างกันเปิด โอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

4. ให้อิสระแก่ผู้รับการนิเทศได้มีความคิดสร้างสรรค์ ตามความสามารถของแต่ละคน⁶²

สรุปได้ว่า ผู้นิเทศมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำหรือจัดกิจกรรมกระตุ้น เร้า ส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูผู้สอนได้ดำเนินการปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพ และจะต้องพัฒนาตนเองให้มีพื้นฐานความรู้ในหน้าที่ ทักษะปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และทักษะเฉพาะทางด้านการสังเกตวางแผน และการประเมินผล

2.2.8 ผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในจากบุคคลภายนอกยังไม่สามารถจะกระทำได้อย่างทั่วถึงเพื่อเป็นการแก้ปัญหาในเรื่องนี้และให้สถานศึกษาสามารถปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาได้ดียิ่งขึ้นการนิเทศภายในจึงควรอาศัยบุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นผู้นิเทศด้วยการมีผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่รับผิดชอบและให้การสนับสนุนเป็นสิ่งสำคัญซึ่งในเรื่องนี้ได้มีผู้กล่าวสนับสนุนไว้ดังนี้

สุรศักดิ์ป่าเฮ ได้เสนองานนิเทศภายในที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติจัดทำไว้หลายประการคือ

1. การช่วยเหลือครูทางด้านวิชาการและด้านบริหาร ได้แก่

1.1 ปฐมนิเทศครูใหม่

1.2 จัดประชุมครูก่อนปีภาคเรียน

1.3 การสังเกตการณ์สอนในชั้น

1.4 การเยี่ยมชั้นเรียน

1.5 การสาธิตการสอน

1.6 การให้คำปรึกษาหารือเป็นรายบุคคลหรือรายหมู่

1.7 การจัดประชุมปฏิบัติงาน

⁶²เรื่องเดียวกัน, หน้า 22-25.

1.8 การอบรมครู

1.9 การจัดสัมมนา

1.10 การจัดหนังสือที่มีคุณค่าทางวิชาการ

1.11 ปรับปรุงห้องสมุดให้ทันสมัยและแนะนำครูให้ใช้ห้องสมุด

1.12 แนะนำให้ครูเป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่างๆ

1.13 จัดบริการโสตทัศนศึกษาให้แก่ครูเป็นอย่างดีและควรมีการสนับสนุนให้ครู
ใช้อุปกรณ์เหล่านั้น

2. การช่วยเหลือครูในด้านปัญหาส่วนตัวได้แก่การดูแลทุกข์สุขของครูในปกครองอย่างเป็นกันเองมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจนกระทั่งครูสามารถปรับทุกข์ด้วยทั้งด้านส่วนตัวรวมทั้งปัญหาในการทำงานตลอดจนเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี

3. การสร้างขวัญของครูในสถานศึกษาได้แก่

3.1 ช่วยเหลือครูในสถานศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการบริหารและการ
ดำเนินการสอนอย่างเพียงพอ

3.2 จัดสภาพการทำงานได้ดีสะดวกสบายเป็นสุข

3.3 ช่วยเหลือครูมีความอบอุ่นสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข

3.4 เป็นที่ปรึกษาที่ดีของครูได้ทุกโอกาส

3.5 สร้างลักษณะนิสัยเป็นผู้นำให้กับครูเปิดโอกาสให้ครูได้ทำงานที่ใช้ความคิด
ริเริ่มของตัวเองให้มาก

3.6 พยายามให้ครูรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะเป็นที่
ยอมรับของผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน โดยทั่วไป

3.7 ครูใหญ่ควรใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆของครู

3.8 ช่วยเหลือครูมีความสำเร็จในการงานมีความเจริญงอกงาม

3.9 ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย

3.10 ให้ครูมีความนับถือตนเอง ไม่รู้สึกว่าได้รับการหลู่เกียรติหรือเหยียดหยาม

3.11 การดำเนินการต่างๆในสถานศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย

3.12 ครูใหญ่ควรมีความยุติธรรมต่อครูทุกคน

4. การประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาซึ่งอาจทำได้ ดังนี้

4.1 จัดผู้รับฟังความคิดเห็นของครูภายในสถานศึกษา

4.2 จัดให้มีการอภิปรายปัญหาต่างๆของสถานศึกษา

4.3 จัดให้มีกล่องรับฟังความคิดเห็นของสถานศึกษา

4.4 จัดให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

4.5 ช่วยให้คุณประเมินผลการสอนของตนเอง

4.6 ช่วยให้คุณรู้จักการประเมินผลการเรียนและความก้าวหน้าของนักเรียน⁶³

สรุปผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาเพราะถือว่าเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา งานหนึ่งซึ่งสามารถสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงจำเป็นต้องเรียนรู้และนำเอากระบวนการนิเทศภายในมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดกับทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

2.3.1 บริบทเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคายเขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคายเขต 2 ตั้งอยู่ที่ 444 หมู่ 2 ตำบลจุมพล อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดนongคาย รหัสไปรษณีย์ 43120 โดยหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน และกำกับติดตามสถานศึกษาให้จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีศักยภาพในการแข่งขันรับผิดชอบใน 3 อำเภอ ประกอบด้วยอำเภอเฝ้าไร่ อำเภอโพธิ์ชัย และอำเภอรัตนวาปีมีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 106 โรงเรียนโดยจำแนกเป็น รายอำเภอ ดังนี้

1. อำเภอโพธิ์ชัยจำนวน 59 โรงเรียน ประกอบด้วย

1.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก	จำนวน 31 โรงเรียน
1.2 สถานศึกษาขนาดกลาง	จำนวน 19 โรงเรียน
1.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่	จำนวน 9 โรงเรียน
2. อำเภอเฝ้าไร่จำนวน 21 โรงเรียน ประกอบด้วย

2.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก	จำนวน 5 โรงเรียน
2.2 สถานศึกษาขนาดกลาง	จำนวน 10 โรงเรียน

⁶³สุรศักดิ์ ปาเฮ, “การนิเทศภายในหัวใจการปฏิรูปการเรียนรู้ภายในโรงเรียน”, เอกสารวิชาการ, 5 (8), 2545, หน้า 24.

2. 3 สถานศึกษาขนาดใหญ่	จำนวน 6 โรงเรียน
3. อำเภอรัตนวาปีจำนวน25โรงเรียน ประกอบด้วย	
3. 1 สถานศึกษาขนาดเล็ก	จำนวน 8 โรงเรียน
3. 2 สถานศึกษาขนาดกลาง	จำนวน 15 โรงเรียน
3. 3 สถานศึกษาขนาดใหญ่	จำนวน 2 โรงเรียน ⁶⁴

2.3.2 ทิศทางการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 ได้กำหนดทิศทางการบริการจัดการศึกษา ได้ดังนี้

1. พันธกิจ (Mission)

เพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียนทุกคนให้ได้รับการพัฒนาเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

1. 1 ประชากรวัยเรียนได้รับ โอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมทั่วถึงและได้รับโอกาสในการศึกษาปฐมวัยอย่างน้อย 1 ปี ก่อนเข้าเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ

1. 2 ประสานความร่วมมือกันทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ

1. 3 ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงมีคุณภาพ

1. 4 การบริหารจัดการของสถานศึกษามีอิสระในการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ

2. เป้าหมายการให้บริการ (Goals)

2.1 สถานศึกษาทุกแห่งสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ โดยใช้ SBM

2.2 สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบประกันคุณภาพภายในและผ่านการประเมินการศึกษาของ สทศ.รับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา

2. 3 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตามสายงาน สามารถจัดการเรียนรู้ได้ตามหลักสูตรและให้ความสำคัญกับพื้นฐานและศักยภาพของผู้เรียน

2. 4 ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระหลักให้สูงขึ้น

3. กลยุทธ์ (Strategy)

⁶⁴สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2, ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ปีการศึกษา 2555, (หนองคาย : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2, 2555), หน้า 1.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 เป็นหน่วยงานให้ การสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพในปีงบประมาณ 2554 ได้กำหนดการขับเคลื่อนกลยุทธ์ 5 กลยุทธ์ดังนี้

3. 1 ปลุกฝังคุณธรรมความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่นักเรียนทุกคน

3. 2 เพิ่มอัตราการเข้าเรียนในทุกระดับ ทั้งเด็กทั่วไป ผู้พิการผู้ด้อยโอกาสลดอัตรา การออกกลางคันและพัฒนารูปแบบในการให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่เยาวชนที่อยู่นอกระบบ การศึกษา

3. 3 ยกระดับคุณภาพสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาชาติพัฒนาผู้เรียนสมรรถนะครูและบุคลากรอย่างเป็นระบบเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย และการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษา อย่างเต็มตามศักยภาพ

3. 4 เร่งรัดพัฒนาความพร้อมในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้แก่ สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาในสังกัดเพื่อการเรียนรู้และการบริหารจัดการ

3. 5 สร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารและการจัดการ การศึกษาเพื่อรองรับการกระจายอำนาจอย่างมีประสิทธิภาพบนหลักธรรมาภิบาลในสำนักงาน เขต พื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา⁶⁵

2.3.3 ภารกิจหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต2 มีภารกิจหลักในการส่งเสริมและ สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ตามมาตรา 36 และมาตรา37แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. จัดทำนโยบายแผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้อง กับนโยบายมาตรฐานการศึกษาแผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการ ของท้องถิ่น

⁶⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 5-8.

2. วิเคราะห์จัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบรวมทั้งกำกับตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ประสานส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น

4. กำกับดูแลติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษาวิเคราะห์วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6. ประสานระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคลเพื่อส่งเสริมสนับสนุน การจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเอกชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งบุคคลชุมชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนาสถาบันประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบการศึกษาที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการประสานส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสานส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหน่วยงานภาครัฐเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3.3 กรอบทิศทางการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2555

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคายเขต 2 ได้ดำเนินงานตามภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดกรอบทิศทางการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2555 ได้กำหนด Agenda เร่งด่วน โดยการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานในสังกัดและกำหนดทิศทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. ปลุกฝังคุณธรรมความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่นักเรียนทุกคนและบูรณาการกับหลักสูตรปรับปรุงใหม่พ.ศ.2551

2. การรณรงค์ให้เด็กวัยการศึกษาได้รับการศึกษาภาคบังคับทุกคนและทั่วถึงสนับสนุนให้นักเรียนผู้จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทุกคน

3. การแก้ปัญหาเด็กอ่าน ไม่ออกเขียน ไม่ได้เด็กตกหล่นเด็กออกกลางคัน
4. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับ NT และ O-NET
5. ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน
6. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพทัดเทียมกับสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเดียวกัน
7. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนช่วงชั้นที่ 4
8. วางแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อปรับกระบวนการทัศน์ใหม่
9. วางแผนพัฒนาผู้บริหารและครูผู้นำการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาประเภทที่ 1 และสถานศึกษาประเภทที่ 2 ในการบริหารจัดการโดยใช้ SBM และการบริหารงานโดยยึด หลักธรรมาภิบาล
10. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเอกชนชุมชน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในการจัดการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานสมศ. และ สพฐ.⁶⁶

อย่างไรก็ตามการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ยังไม่บรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ เนื่องจากประสบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ผู้บริหารต้องจริงจังในการดำเนินการนิเทศการศึกษา และพัฒนาการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา ส่งผลให้เกิดการพัฒนาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานได้นำเสนอดังต่อไปนี้

ปรียา พุทธารักษ์ ได้วิจัยเรื่อง กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า 1) การปฏิบัติการกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองนาสารจังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) บุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนาสารที่มีตำแหน่งต่างกันปฏิบัติการกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

⁶⁶เรื่องเดียวกัน, หน้า 10-11.

ระดับ 0.05 และ 3) บุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนาสารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันและขนาดของโรงเรียนต่างกันปฏิบัติการกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ⁶⁷

พันธุศักดิ์ เนื่อง ณ สุวรรณ ได้วิจัยเรื่อง สภาพการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดระบบการนิเทศภายใน ด้านบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร ด้านการจัดกิจกรรมการนิเทศ และด้านการดำเนินงานตามมาตรฐานการนิเทศ ตามลำดับ 2) ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยรวมแตกต่างจากครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดระบบการนิเทศภายในแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านการดำเนินงานตามมาตรฐาน การนิเทศ ด้านบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน 3) สถานศึกษาขนาดต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดสถานศึกษาที่ละคู่ พบว่า สถานศึกษาขนาดกลางมีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในไม่แตกต่างกันและ 4) ผู้บริหารและครูเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายใน เรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย คือ ควรดำเนินการนิเทศภายในอย่างจริงจังและเป็นระบบ ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายใน และควรมีการประชุมเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ในการนิเทศภายในและกำหนดตารางนิเทศอย่างชัดเจนตามลำดับ⁶⁸

⁶⁷ปรีชา พุทธารักษ์, “ศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี), 2549, 93 หน้า.

⁶⁸พันธุศักดิ์ เนื่อง ณ สุวรรณ, “สภาพการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม), 2549, 136 หน้า.

วิโรจน์ คำพลอย ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 พบว่าโดยส่วนรวมครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่าการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาได้มีการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในอยู่ในระดับมากซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่าได้ดำเนินการเรียงลำดับมากไปหาน้อยดังนี้การวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในการปฏิบัติการนิเทศภายในการประเมินผลและการรายงานผลการนิเทศภายในการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในการสร้างสื่อเครื่องมือและพัฒนาวิธีการนิเทศภายในส่วนครุมีความคิดเห็นว่าได้ดำเนินการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้การวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในการปฏิบัติการนิเทศภายในการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในการประเมินผลและการรายงานผลการนิเทศภายในสำหรับการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 พบว่ามีปัญหาด้านบุคลากรระบบการเก็บข้อมูลงบประมาณการพัฒนาวิธีการนิเทศและเครื่องมือด้านความรู้และทักษะการนิเทศด้านความรู้ความเข้าใจในวิธีการประเมินเครื่องมือการประเมินสำหรับข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินการนิเทศภายในมีดังนี้จัดสรรบุคลากรให้เพียงพอกับความต้องการของสถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบเป็นปัจจุบันเป็นเรื่องๆ โดยอาศัยระบบไอทีเข้ามาช่วยผู้บริหารควรเน้นให้ครูใช้สื่อประกอบการสอนเพราะทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมมีการจัดอบรมสัมมนาวิธีการประเมินการได้รับข้อเสนอแนะจากฝ่ายนิเทศและควรนำการประเมินไปพัฒนาอย่างค่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการนิเทศ⁶⁹

สมศักดิ์ เสวตสุพร ได้วิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยาเขต 2 พบว่า 1) การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยาเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยาเขต 2 จำแนกตามตำแหน่งและวุฒิการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 3) เปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้น

⁶⁹วิโรจน์คำพลอย, “ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่), 2549, 98 หน้า.

พื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05⁷⁰

พวงเพชร พิมเตย ได้วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 พบว่า 1) สภาพการบริหารการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 โดยภาพรวมพบว่ามีสภาพการบริหารการนิเทศภายในอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยได้แก่การวางแผนการนิเทศภายใน ($\bar{x} = 3.86$) สภาพปัจจุบันและความต้องการ ($\bar{x} = 3.85$) การประเมินผลการนิเทศภายใน ($\bar{x} = 3.72$) การปฏิบัติการนิเทศภายใน ($\bar{x} = 3.69$) 2) แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 เรียงตามความถี่สูงสุดไปหาน้อยประกอบด้วย จัดการประชุมเพื่อศึกษาสภาพการบริหารการนิเทศภายใน การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน การนิเทศภายในร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนจัดทำปฏิทินการดำเนินการนิเทศภายใน ประเมินความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศภายใน และกำหนดรูปแบบการนิเทศเครื่องมือการนิเทศอย่างชัดเจน⁷¹

สมคิด หารินไสธ ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 พบว่า 1) การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านมีระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายใน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 3) ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 ที่มีสถานศึกษาขนาดแตกต่างกันมีระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายใน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

⁷⁰ สมศักดิ์ เสวตสุพร, “การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์), 2549, 148 หน้า.

⁷¹ พวงเพชร พิมเตย, “การศึกษาสภาพการบริหารการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์), 2550, 75 หน้า.

0.05 4) ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวม เรียงลำดับ ความถี่ 3 อันดับแรก คือ ควรให้มีผู้รับผิดชอบตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และ ความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศภายใน รองลงมา คือ สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินจากการ นิเทศภายในไปใช้ประโยชน์ และให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานนิเทศภายใน⁷²

ไสว โสภาศรี ได้วิจัยเรื่อง สภาพการปฏิบัติ ปัญหา และกลยุทธ์เพื่อพัฒนา การนิเทศภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า 1) สภาพการปฏิบัติการนิเทศ ภายในโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ส่วนปัญหาการนิเทศภายใน โดยภาพรวมปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาสูงสุด คือ การสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศ 2) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพ การปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดเล็กมีการรับรู้ เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาในภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ ส่วนผลการเปรียบเทียบปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมี การรับรู้เกี่ยวกับปัญหานิเทศภายในสถานศึกษาในภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดเล็กมีการรับรู้ เกี่ยวกับปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ข้อเสนอแผนกลยุทธ์การนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ จำนวน 4 ข้อ เป้าประสงค์ จำนวน 4 ข้อ และกลยุทธ์จำนวน 4 ข้อ⁷³

อุดมพร โกศลสุวรรณ ได้วิจัยเรื่อง สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนสุเหร่าดอนสะแก สำนักงานเขตวังทองหลางกรุงเทพมหานครพบว่าสภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนสุเหร่าดอนสะแก สำนักงานเขตวังทองหลางสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับ จากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศตามลักษณะนิเทศภายในโรงเรียน 2)

⁷²สมคิด หารินไสล, “การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม), 2550, 128 หน้า.

⁷³ไสว โสภาศรี, “สภาพการปฏิบัติ ปัญหา และกลยุทธ์เพื่อพัฒนา การนิเทศภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์), 2550, 170 หน้า.

ด้านการวางแผนเตรียมการก่อนปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน 3) ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน 4) ด้านการกำหนดแนวดำเนินการตามนโยบายการนิเทศภายใน โรงเรียนและ 5) ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน ตามลำดับ⁷⁴

บุญศรี ไส้ลำพะาะ ได้วิจัยเรื่อง สภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3 พบว่า 1) ผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการประเมิน ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ด้านการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาและด้านการลงมือปฏิบัติ ด้านการติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของบุคลากร พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 2) สภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดเล็กมีสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก จากการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารและครูสายผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาแตกต่างกันมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาแตกต่างกันมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 เมื่อทำการทดสอบรายคู่ พบว่าสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่กับสถานศึกษาที่มีขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดเล็ก แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 3) ข้อเสนอแนะสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3 ได้นำเสนอครอบคลุมตาม การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านประเมิน ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ด้านการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา ด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา ด้านการลงมือปฏิบัติ และด้านการติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข⁷⁵

⁷⁴อุดมพร โกศลสุวรรณ, “สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนสุเหร่าดอนสะแกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร), 2550, 80 หน้า.

⁷⁵บุญศรี ไส้ลำพะาะ, “สภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม), 2551, 131 หน้า.

ประทีป ขออ่อนกลาง ได้วิจัยเรื่อง สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่า 1. สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายชั้น พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ทุกชั้น โดยชั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ชั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนา และชั้นการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ส่วนชั้นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ชั้นวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายใน 2. สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ในทัศนะของครู โดยภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายชั้น พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ทุกชั้น โดยชั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ชั้นวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายใน 3. การเปรียบเทียบสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05⁷⁶

วิสูตร ม่วงหวาน ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า 1) สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ทุกด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 3) ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งโดยภาพรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน 4) ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความเห็นต่อปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านบุคลากร ด้านสื่อการเรียนการ

⁷⁶ประทีป ขออ่อนกลาง, “สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์), 2551, 72 หน้า.

สอนและบริการ และด้านการวัดผลประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ไม่แตกต่างกัน⁷⁷

ราตรี ฌวีวงศ์ ได้วิจัยเรื่อง การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า 1) การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง 2) การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่มีสภาพแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้บริหาร โรงเรียน มีระดับการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษามากกว่าครูผู้สอน ในทุกด้าน และเมื่อพิจารณาตามระดับช่วงชั้นที่ต่างกัน ระดับการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ตามระดับช่วงชั้นต่างกัน มีระดับการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน 3) ผลการศึกษาข้อเสนอแนะในการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อคิดเห็นเรียงตามลำดับ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นตรงกันจากมากไปหาน้อย 3 ด้าน คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครู โดยตรง ส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดให้มีการนิเทศ ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาอย่างสม่ำเสมอ เป็นระบบ หลากหลายรูปแบบ และต่อเนื่อง รองลงมา คือ ด้านความต้องการให้โรงเรียนหรือผู้นิเทศพัฒนาหลักสูตร ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการพัฒนาหลักสูตร ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน และด้านต้องการให้ทางโรงเรียนหรือผู้นิเทศ ช่วยเหลือการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรจัดให้ครูได้รับการอบรมเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนทุกคนอย่างต่อเนื่อง เป็นประจำทุกปี⁷⁸

พิบูลชัย ศรีเข้ม ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10พบว่า 1) สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10พบว่าโดย

⁷⁷วิสูตร ม่วงหวาน, “การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 5”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี), 2551, 105 หน้า.

⁷⁸ราตรี ฌวีวงศ์, “การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม), 2551, 155 หน้า.

ภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10 พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 3) ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10 ที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10 ไม่แตกต่างกัน 4) ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10 ไม่แตกต่างกัน 5) ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10 ไม่แตกต่างกัน⁷⁹

สุณีย์รัตน์ วีระสุนทร ได้วิจัยเรื่อง สภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต พบว่า 1) สภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) สภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) สภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 โดยสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดกลางกับ สถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็ก กับสถานศึกษาขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ⁸⁰

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพอสรุปได้ว่า การนิเทศภายในเป็นความร่วมมือกันของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาในการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยการให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ให้รู้จักปรับปรุง วิธีสอนและเนื้อหาการสอน ตลอดจนปรับปรุงการประเมินผล

⁷⁹พิบูลชัย ศรีเข้ม, “การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี), 2553, 133 หน้า.

⁸⁰สุณีย์รัตน์ วีระสุนทร, “การศึกษาสภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี), 2553, 99 หน้า.

การสอน ให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ ช่วยให้เกิดความองงวมทางวิชาชีพทางการศึกษา ทำให้ครูผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจ และมีกำลังใจที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นและรักษามาตรฐานไว้ จนส่งผลให้สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับของผู้รับประโยชน์จากสถานศึกษาทุกฝ่าย อีกทั้งผ่านการประเมินภายในและภายนอก ซึ่งจำเป็นต้องให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเข้ามามีบทบาทในการนิเทศโดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนอย่างเป็นระบบสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานจะส่งผลให้ การนิเทศภายในมีประสิทธิภาพซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสภาพการนิเทศภายในคือสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษาผู้วิจัยจึงได้นำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาสภาพการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อให้ทราบสภาพการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำผลการวิจัยที่ได้จะเป็นแนวทางในการดำเนินการนิเทศการศึกษา และพัฒนาการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นข้อมูลสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน การพัฒนาการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

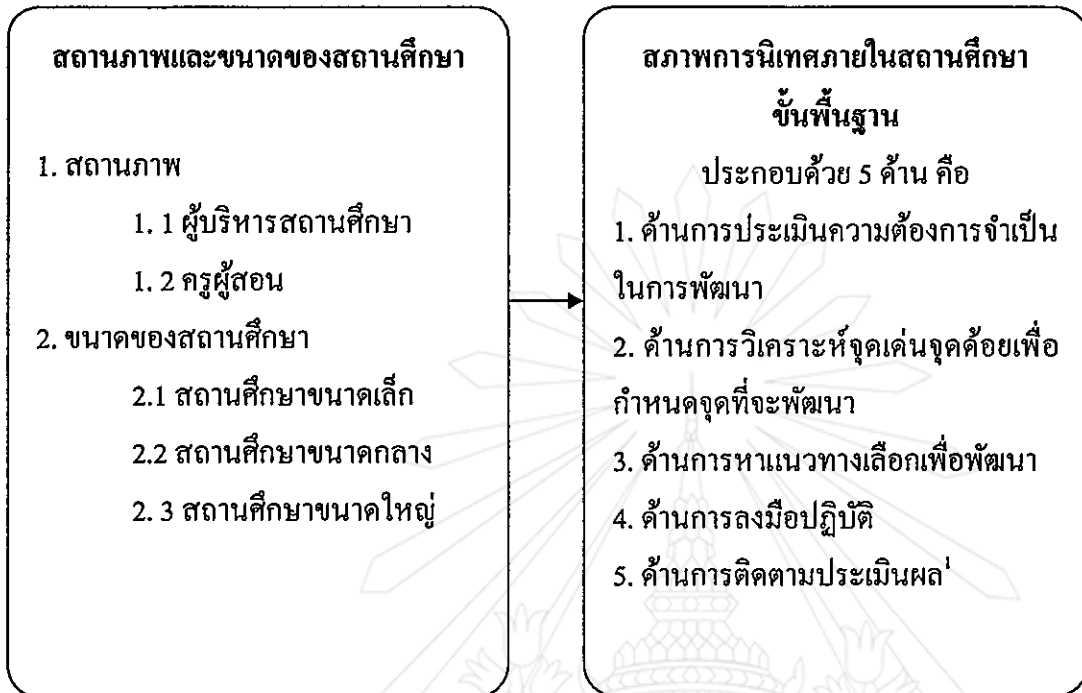
2.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ตามกรอบแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งกระบวนการนิเทศ ประกอบด้วยขั้นตอนทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้⁸¹

⁸¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 54-59.

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม



แผนภาพที่ 2.2 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย



บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 275 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 27 คน และครูผู้สอนจำนวน 248 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

จากประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 275 คน ผู้วิจัยได้ใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan)¹ เพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ได้จำนวน 162 คน และเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีการกระจายไปตามสัดส่วนของประชากรในสถานศึกษาแต่ละขนาด ผู้วิจัยได้

¹Krejcie, M.R. & Morgan, D.W., "Determining sample size for research activates",

ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลากแบบไม่ใส่คืนตามสถานภาพ แล้วเทียบสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษาดังรายละเอียดในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2

สถานภาพและ ขนาดของ สถานศึกษา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหารฯ	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหารฯ	ครูผู้สอน	รวม
ขนาดเล็ก	5	25	30	3	15	18
ขนาดกลาง	10	96	106	6	56	62
ขนาดใหญ่	12	127	139	7	75	82
รวม	27	248	275	16	146	162

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากหนังสือเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำผลการศึกษาไปสร้างแบบสอบถาม สำหรับใช้เป็นเครื่องมือศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจนเหมาะสมทั้งเนื้อหาสาระและการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาแล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ สถานภาพและขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัย มีจำนวน 5 ด้าน รวมทั้งสิ้น 37 ข้อ ประกอบด้วย

1. ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ข้อที่ 1-10 จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา ข้อที่ 11-18 จำนวน 8 ข้อ
3. ด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา ข้อที่ 19-24 จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านการลงมือปฏิบัติ ข้อที่ 25-30 จำนวน 6 ข้อ
5. ด้านการติดตามประเมินผล ข้อที่ 31-37 จำนวน 7 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดค่า ดังนี้

มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5
มีความคิดเห็นในระดับมาก	มีค่าเท่ากับ	4
มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
มีความคิดเห็นในระดับน้อย	มีค่าเท่ากับ	2
มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1

4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง

5. นำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแบบสอบถาม โดยค่า IOC ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีค่า IOC รายข้อ

เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าค่า IOC ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยมีค่ามากกว่า 0.50 ทุกข้อคำถาม สามารถสรุปได้ว่า ทุกข้อคำถามมีความสอดคล้องเหมาะสมกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ดังนั้นจึงสามารถตัดสินได้ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกันหรือมีความตรงตามเนื้อหา

6. ปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเป็นรายด้านและโดยรวม ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach)² ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 และได้ค่าความเชื่อมั่นรายด้านอยู่ระหว่าง 0.71-0.89 โดยเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นที่เหมาะสมควรอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แสดงว่าค่าความเชื่อมั่นที่วิเคราะห์ได้ดังกล่าวมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จึงสามารถนำไปใช้ได้ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) รายด้านและโดยรวมของแบบสอบถาม

การนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
1. ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา	0.89
2. ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา	0.79
3. ด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา	0.76
4. ด้านการลงมือปฏิบัติ	0.81
5. ด้านการติดตามประเมินผล	0.71
รวม	0.94

8. นำเครื่องมือที่ทดลองใช้แล้ว และนำผลการทดสอบแบบสอบถามเพื่อปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ก่อนนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล

9. จัดพิมพ์เครื่องมือเป็นฉบับจริงและนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

²Cronbach, L.J., *Essential of psychology testing*, (New York: Harper Collins), 1990, p. 202-204.

10. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือน เมษายน ถึงเดือน พฤษภาคม 2556 ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย ได้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะตอบแบบสอบถามในแต่ละครั้ง โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือน เมษายน-พฤษภาคม 2556 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 162 ชุด

3. ผู้วิจัยนำส่งหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง 162 ชุด ได้รับกลับคืนมา 162 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ใช้เวลา 45 วัน

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 162 ชุด

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปทำการวิเคราะห์ และสรุปผลการศึกษา

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการแปลผลของแบบสอบถามผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต ตามเกณฑ์จุดศูนย์กลาง (Midpoint) ของช่วงระดับคะแนน (Class Interval) แปลงข้อมูลโดยใช้เกณฑ์จุดศูนย์กลางของบุญชม ศรีสะอาด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด³

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้านการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกสถานภาพโดยการทดสอบที (t-test)
4. ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test) แบบ (One-Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้สำหรับการทำวิจัยเรื่องนี้ ได้แก่

1. สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไป
2. สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) การทดสอบความแปรปรวนชนิดทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

³บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2545), หน้า 87.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน คือ ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา ด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนาด้านการลงมือปฏิบัติ และด้านการติดตามประเมินผลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 และศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 5 ด้านนั้น จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2555 จากประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 275 คนผู้วิจัยได้ใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) เพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.95 ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 162 คน และเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีการกระจายไปตามสัดส่วนของประชากรในสถานศึกษาแต่ละขนาด ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา แล้วนำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วน ตามที่ตั้งไว้ โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบ t-test
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบ F-test
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean Square)
df	แทน	ค่าความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.2 ผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 162 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 162 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ข้อมูลสถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพ		
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	16	9.88
2. ครูผู้สอน	146	90.12
2. ขนาดของสถานศึกษา		
1. ขนาดเล็ก	18	11.11
2. ขนาดกลาง	62	38.27
3. ขนาดใหญ่	82	50.62

จากตารางที่ 4.1 พบว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่าเป็นครูผู้สอน (ร้อยละ 90.12) มากกว่า ผู้บริหารสถานศึกษา (ร้อยละ 9.88) และเมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่มากที่สุด (ร้อยละ 50.62) รองลงมาคือสถานศึกษาขนาดกลาง (ร้อยละ 38.27) น้อยที่สุด คือสถานศึกษาขนาดเล็ก (ร้อยละ 11.11)

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา 2) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ 3) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาดังนี้

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

4.3.1.1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเป็นผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายด้านและรายข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้าน
การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา

ข้อที่	ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1.	ศึกษาความต้องการนิเทศภายในของครูในสถานศึกษา	4.15	0.73	มาก
2.	วิเคราะห์ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.41	0.67	มาก
3.	ชี้แจงให้ครูทราบถึงความจำเป็นในการนิเทศภายใน สถานศึกษา	4.06	0.71	มาก
4.	แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.01	0.65	มาก
5.	กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการนิเทศภายใน สถานศึกษา	4.07	0.66	มาก
6.	กำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน	4.09	0.67	มาก
7.	กำหนดกรณีหรือตัวบ่งชี้การปฏิบัติงานของครูผู้สอน	4.23	0.57	มาก
8.	จัดลำดับสาระสำคัญของปัญหาเพื่อการนิเทศภายในของ คณะกรรมการนิเทศภายใน	4.15	0.68	มาก
9.	จัดทำโครงการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูตามสภาพ ปัญหาที่ได้ศึกษา	4.06	0.76	มาก
10.	จัดประชุม สัมมนาครูเพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่ควรได้รับ การ นิเทศภายในสถานศึกษา	4.09	0.74	มาก
รวม		4.13	0.15	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการ
นิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาอยู่ในระดับมาก (\bar{x}
=4.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ วิเคราะห์ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา
(\bar{x} =4.41) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในสถานศึกษา (\bar{x} =4.01)

4.3.1.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้าน
การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจำแนกตามสถานภาพ

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจำแนกตามสถานภาพ โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจำแนกตามสถานภาพ

ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูผู้สอน			t	Sig.
	n	\bar{x}	S.D.	n	\bar{x}	S.D.		
การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา	16	4.34	0.58	146	4.11	0.50	1.78	0.07

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ไม่แตกต่างกัน

4.3.1.3 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ที่มีขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน จำแนกเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็กขนาดกลาง และขนาดใหญ่โดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบว่ามี ความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา	ค่าเฉลี่ยตามขนาดของสถานศึกษา			แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่						
	3.74	4.21	4.16						
			ภายในกลุ่ม	159	38.34	0.24			
			รวม	161	41.52				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจำแนกตามขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพบว่ามีค่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา	ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.74$)	ขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.21$)	ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.16$)
ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.74$)	-	0.47*	0.42*
ขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.21$)	-	-	0.05
ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.16$)	-	-	-

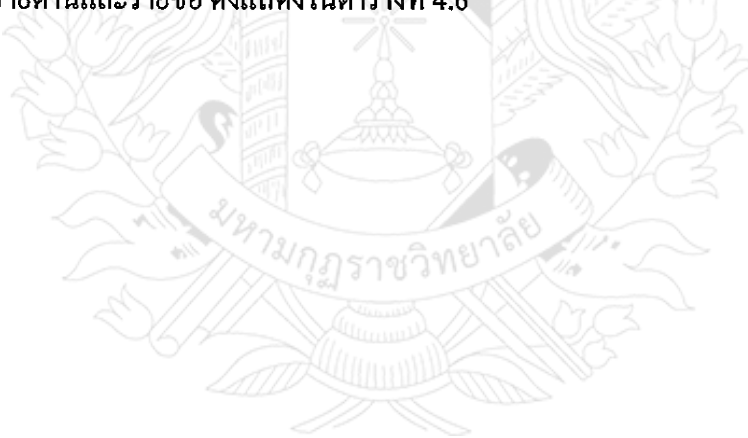
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ คือ สถานศึกษานขนาดเล็กกับสถานศึกษานขนาดกลาง โดยสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษานขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษานขนาดกลางสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษานขนาดเล็กและสถานศึกษานขนาดเล็กับสถานศึกษานขนาดใหญ่ โดยสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษานขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษานขนาดใหญ่สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษานขนาดเล็ก

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษานด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษาผลการวิเคราะห์มีดังนี้

4.3.2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษานด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษานขั้นพื้นฐาน ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาเป็นผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) รายด้านและรายข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4.6



ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา

ข้อที่	ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1.	วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานของครู	3.81	0.70	มาก
2.	วิเคราะห์ปัญหาการปฏิบัติงานของครู	3.83	0.74	มาก
3.	จัดทำรายละเอียดภาระงานตามบทบาทหน้าที่ของครู	3.90	0.72	มาก
4.	กำหนดภารกิจหรืองานที่ครูต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ให้ บรรลุถึงความสำเร็จ	4.09	0.66	มาก
5.	กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของโรงเรียน	3.77	0.68	มาก
6.	ประชุมสัมมนาครู เพื่อกำหนดแนวทางตามแผนปฏิบัติการ ของสถานศึกษา	4.08	0.68	มาก
7.	กำหนดภารกิจของครูให้สอดคล้องกับปัญหา และ ภาระหน้าที่	3.98	0.66	มาก
8.	สร้างความตระหนักในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ ครูแต่ละคน	3.78	0.75	มาก
รวม		3.90	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการ
นิเทศภายในสถานศึกษาด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาอยู่ในระดับมาก
($\bar{x} = 3.90$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

มีข้อสังเกตว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือกำหนดภารกิจหรืองานที่ครูต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่
ให้บรรลุถึงความสำเร็จ ($\bar{x} = 4.09$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของ
โรงเรียน ($\bar{x} = 3.77$)

4.3.2.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้าน
การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาจำแนกตามสถานภาพ

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา
ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา จำแนกตามสถานภาพ โดยใช้วิธีทดสอบ
ค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา จำแนกตามสถานภาพ

ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูผู้สอน			t	Sig.
	n	\bar{x}	S.D.	n	\bar{x}	S.D.		
การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุด ที่จะพัฒนา	16	4.21	0.64	146	3.87	0.52	2.44*	0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา จำแนกตามสถานภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3.2.3 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา ที่มีขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน จำแนกเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา	ค่าเฉลี่ยตามขนาดของสถานศึกษา			แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่						
				ระหว่างกลุ่ม	2	2.14	1.07	3.76*	0.02
	3.58	3.91	3.96	ภายในกลุ่ม	159	45.34	0.29		
				รวม	161	47.48			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา	ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.58$)	ขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.91$)	ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 3.96$)
ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.58$)	-	0.33	0.38*
ขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.91$)	-	-	0.05
ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 3.96$)	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ คือ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

4.3.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนาและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษาผลการวิเคราะห์มีดังนี้

4.3.3.1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนาเป็นผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายด้านและรายข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา

ข้อที่	ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1.	กำหนดแผนงาน/โครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพของครู	3.78	0.79	มาก
2.	กำหนดแผนงาน/โครงการนิเทศภายในให้สอดคล้องกับนโยบาย วัตถุประสงค์ของสถานศึกษา	4.05	0.73	มาก
3.	กำหนดแผนงาน/โครงการเพื่อพัฒนาด้านความรู้ความสามารถด้านการสอนของครู	4.16	0.73	มาก
4.	กำหนดแนวทางที่เหมาะสมเพื่อการปฏิบัติงานนิเทศภายใน	4.01	0.78	มาก
5.	คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการกิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.96	0.86	มาก
6.	ดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษามีแผนงาน/โครงการรองรับอย่างชัดเจน	3.77	0.82	มาก
รวม		3.95	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

มีข้อสังเกตว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดแผนงาน/โครงการเพื่อพัฒนาด้านความรู้ความสามารถด้านการสอนของครู ($\bar{x} = 4.16$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษามีแผนงาน/โครงการรองรับอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.77$)

4.3.3.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนาจำแนกตามสถานภาพ

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา จำแนกตามสถานภาพ โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา จำแนกตามสถานภาพ

ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูผู้สอน			t	Sig.
	n	\bar{x}	S.D.	n	\bar{x}	S.D.		
การกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา	16	4.32	0.54	146	3.91	0.59	2.73**	0.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา จำแนกตามสถานภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.3.3.3 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนาที่มีขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน จำแนกเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้าน การ กำหนด ทางเลือก เพื่อพัฒนา	ค่าเฉลี่ยตามขนาดของ สถานศึกษา			แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่						
	3.55	3.96	4.03						
			ภายในกลุ่ม	159	53.23	0.34			
			รวม	161	56.65				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพบว่ามีผลแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา	ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.55$)	ขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.96$)	ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.03$)
ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.55$)	-	0.41*	0.48*
ขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.96$)	-	-	0.07
ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.03$)	-	-	-

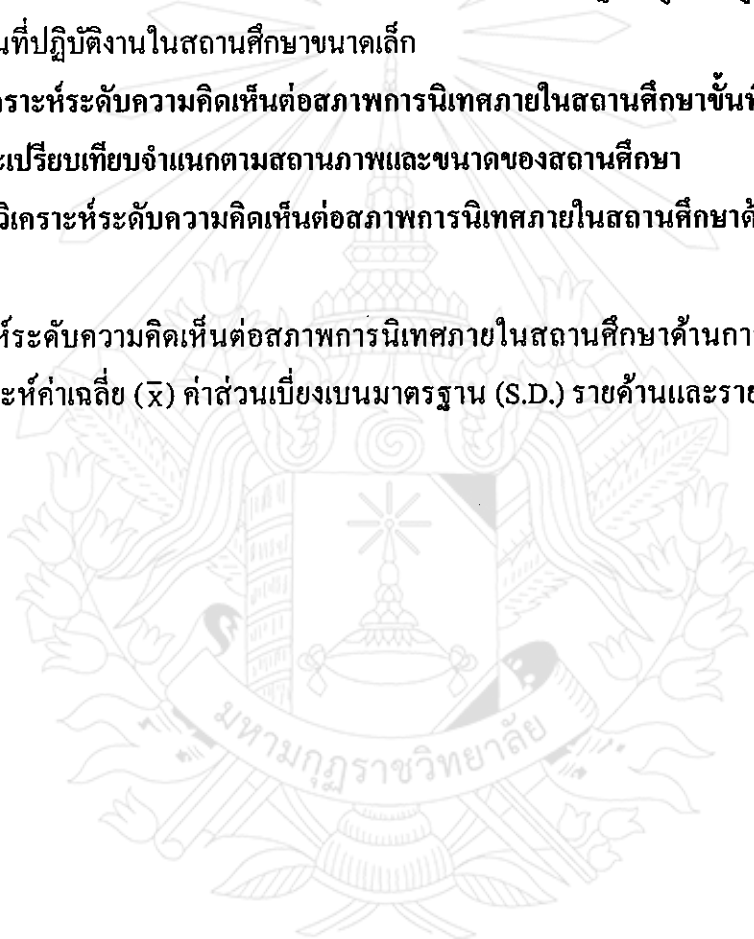
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า การทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ คือ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

4.3.4 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการลงมือปฏิบัติและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

4.3.4.1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการลงมือปฏิบัติ

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการลงมือปฏิบัติเป็นผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายด้านและรายข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4.14



ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ชั้น
พื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย
เขต 2 ด้านการลงมือปฏิบัติ

ข้อที่	ด้านการลงมือปฏิบัติ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1.	ประชุมครูเพื่อทำความเข้าใจในแผนปฏิบัติงานนิเทศภายใน	3.91	0.75	มาก
2.	กำหนดบทบาทหน้าที่ครูแต่ละคนเพื่อการปฏิบัติงานนิเทศ ภายในสถานศึกษา	3.95	0.66	มาก
3.	จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานการนิเทศภายในให้ครูและ ผู้เกี่ยวข้อง	4.12	0.72	มาก
4.	กำกับติดตามให้ครูปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย	3.83	0.74	มาก
5.	แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานนิเทศ ภายในสถานศึกษา	3.83	0.80	มาก
6.	ดำเนินงาน/โครงการนิเทศภายในมียุทธศาสตร์การ ปฏิบัติงานที่ชัดเจน	3.72	0.77	มาก
รวม		3.88	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพ
การนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการลงมือปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) และเมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อพบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

มีข้อสังเกตว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชุมครูเพื่อทำความเข้าใจในแผนปฏิบัติงานนิเทศ
ภายใน ($\bar{x} = 3.91$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ดำเนินงาน/โครงการนิเทศภายในมียุทธศาสตร์การ
ปฏิบัติงานที่ชัดเจน ($\bar{x} = 3.72$)

4.3.4.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้าน
การลงมือปฏิบัติจำแนกตามสถานภาพ

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา
ด้านการลงมือปฏิบัติจำแนกตามสถานภาพ โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ดังตาราง
ที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 ด้านการลงมือปฏิบัติ จำแนกตามสถานภาพ

ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูผู้สอน			t	Sig.
	n	\bar{x}	S.D.	n	\bar{x}	S.D.		
ด้านการลงมือปฏิบัติ	16	4.31	0.58	146	3.83	0.57	3.19**	0.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการลงมือปฏิบัติจำแนกตามสถานภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.3.4.3 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการลงมือปฏิบัติ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการลงมือปฏิบัติที่มีขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน จำแนกเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 ด้านการลงมือปฏิบัติ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้าน การ ลงมือ ปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ยตามขนาดของ สถานศึกษา			แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่						
	3.53	3.91	3.93	ระหว่างกลุ่ม	2	2.50	1.25	3.72*	0.02
			ภายในกลุ่ม	159	53.50	0.34			
			รวม	161	56.00				

* หมายถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการลงมือปฏิบัติ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 ด้านการลงมือปฏิบัติจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้านการลงมือปฏิบัติ	ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.53$)	ขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.91$)	ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 3.93$)
ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.53$)	-	0.38*	0.40*
ขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.91$)	-	-	0.02
ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 3.93$)	-	-	-

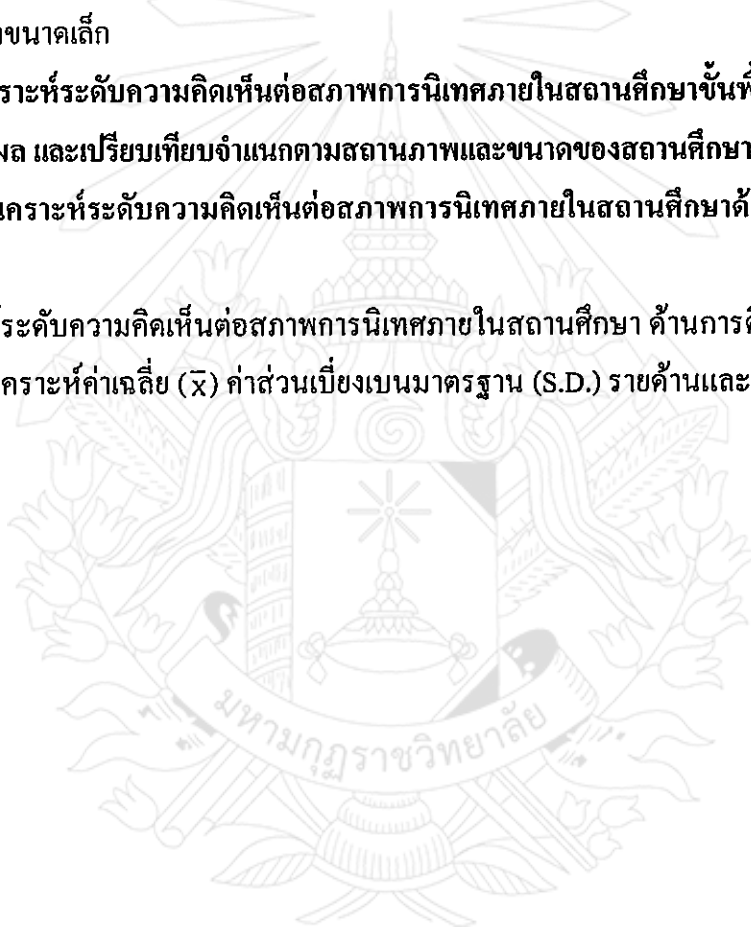
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 พบว่า การทดสอบความแตกต่างรายคู่ ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการลงมือปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ คือ สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษานานกลาง โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษานานกลางมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษานานาชาติใหญ่ โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษานานาชาติใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

4.3.5 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการติดตามประเมินผล และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

4.3.5.1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการติดตามประเมินผล

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการติดตามประเมินผลเป็นผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายด้านและรายข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4.18



ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอฝางใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการติดตามประเมินผล

ข้อที่	ด้านการติดตามประเมินผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1.	ให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.16	0.67	มาก
2.	กำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินผลการนิเทศภายใน	4.07	0.69	มาก
3.	จัดให้มีการประเมินในทุกขั้นตอนของการดำเนินการนิเทศ	4.52	0.57	มาก
4.	จัดให้มีการติดตามประเมินผลการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง	3.92	0.72	มาก
5.	จัดให้มีการประชุมครูเพื่อสรุปผลการนิเทศภายใน	4.14	0.71	มาก
6.	จัดให้มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.79	0.76	มาก
7.	จัดให้มีการเผยแพร่ผลงานความสำเร็จของคณะครูในการดำเนินการนิเทศภายในให้หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องทราบ	3.89	0.69	มาก
รวม		4.07	0.49	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

มีข้อสังเกตว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.16$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดให้มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.79$)

4.3.5.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการติดตามประเมินผลจำแนกตามสถานภาพ

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการติดตามประเมินผลจำแนกตามสถานภาพ โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอป่าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามสถานภาพ

ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูผู้สอน			t	Sig.
	n	\bar{x}	S.D.	n	\bar{x}	S.D.		
การติดตามประเมินผล	16	4.39	0.53	146	4.03	0.47	2.85**	0.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามสถานภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

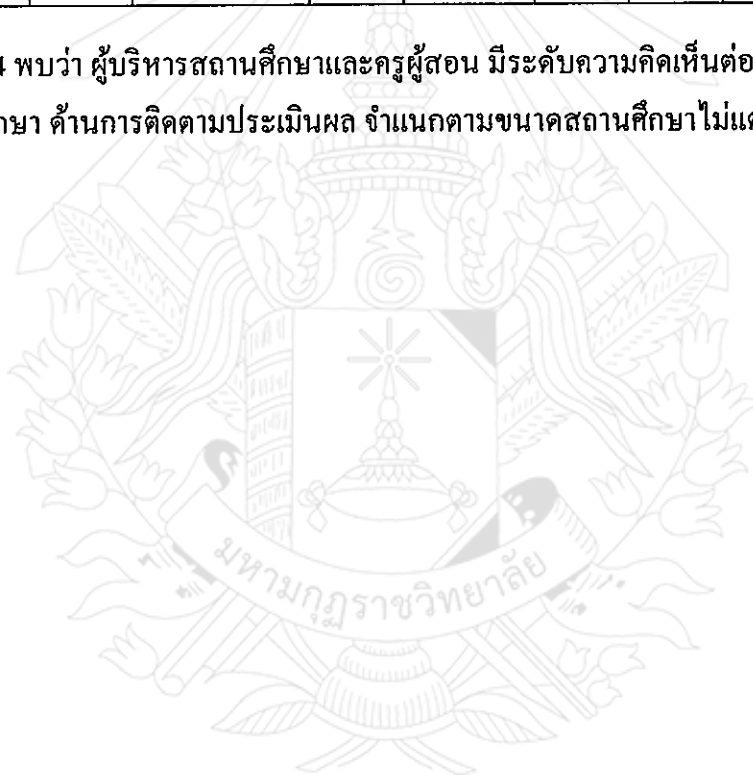
4.3.5.3 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการติดตามประเมินผลที่มีขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน จำแนกเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้าน การ ติดตาม ประเมิน ผล	ค่าเฉลี่ยตามขนาดของ สถานศึกษา			แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่						
ผล	3.82	4.08	4.11	ระหว่างกลุ่ม	2	1.31	0.66	2.79	0.06
				ภายในกลุ่ม	159	37.39	0.24		
				รวม	161	38.70			

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการติดตามประเมินผล จำแนกตามขนาดสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน



บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน คือ ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา ด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนาด้านการลงมือปฏิบัติ และด้านการติดตามประเมินผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 และศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 5 ด้านนั้น จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2555 จากประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 275 คน ผู้วิจัยได้ใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) เพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 162 คน และเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีการกระจายไปตามสัดส่วนของประชากรในสถานศึกษาแต่ละขนาด ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 162 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของแบบสอบถามทั้งหมด

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา ด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา ด้านการลงมือปฏิบัติ และด้านการติดตามประเมินผล และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 5 ด้าน โดยจำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วยตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา ด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา ด้านการลงมือปฏิบัติ และด้านการติดตามประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ โดยแบบสอบถามทั้งหมดนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาเพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนสถิติอ้างอิงใช้ค่าสถิติการทดสอบที (t - test) และการทดสอบค่าเอฟ (F - test) ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้านการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัย ตามข้อค้นพบ (fact - findings) ได้ดังต่อไปนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยข้อมูลตามรายละเอียดในแต่ละส่วนต่อไปนี้

5.1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิจัยพบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกสถานภาพผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 9.88 และ ครูผู้สอน จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 90.12 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา มากที่สุดคือ ขนาดใหญ่ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 50.62 รองลงมาคือ ขนาดกลาง จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 38.27 และ ขนาดเล็ก 18 คนคิดเป็นร้อยละ 11.11

5.1.2 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา อยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 4.13) เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิเคราะห์ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.41$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.01$)

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ไม่แตกต่างกัน

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดต่างกัันมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา แตกต่างกัันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก

5.1.3 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา และเปรียบเทียบจําแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดภารกิจหรืองานที่ครูต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุถึงความสำเร็จ ($\bar{x} = 4.09$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.77$)

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา แตกต่างกัันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงกว่าครูผู้สอน

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดต่างกัันมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา แตกต่างกัันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็ก

5.1.4 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอฝางไว้
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 ด้านการกำหนดทางเลือก เพื่อ
พัฒนาและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีข้อสังเกตว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดแผนงาน/โครงการเพื่อพัฒนาด้านความรู้ความสามารถด้านการสอนของครู ($\bar{x} = 4.16$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษามีแผนงาน/โครงการรองรับอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.77$)

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงกว่าครูผู้สอน

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็ก

5.1.5 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอฝางไว้
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 ด้านการลงมือปฏิบัติ และ
เปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการลงมือปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีข้อสังเกตว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชุมครูเพื่อทำความเข้าใจในแผนปฏิบัติงานนิเทศภายใน ($\bar{x} = 3.91$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ดำเนินงาน/โครงการนิเทศภายในมียุทธศาสตร์การปฏิบัติงานที่รองรับ ($\bar{x} = 3.72$)

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการลงมือปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงกว่าครูผู้สอน

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดต่างกัันมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการลงมือปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็ก

5.1.6 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการติดตามประเมินผล และเปรียบเทียบจําแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีข้อสังเกตว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.16$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดให้มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.79$)

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สูงกว่าครูผู้สอน

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดต่างกัันมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการติดตามประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้อภิปรายผลจากการศึกษาตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา และเปรียบเทียบจําแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิเคราะห์ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในสถานศึกษาทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพในปัจจุบันการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากการนิเทศจากภายนอกไม่ทั่วถึง และขาดประสิทธิภาพ จึงเกิดความตื่นตัวในการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีการเรียนรู้และนำเอาการนิเทศมาใช้เป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยมีการดำเนินการนิเทศภายในเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติของครูที่ดำเนินการนิเทศ การกำหนดแหล่งข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานรวมถึงการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน การประชุมชี้แจงครู เพื่อให้ทราบถึงความจำเป็นในการนิเทศภายในส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของปรียา พุทธิรักษ์ ที่ได้ศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าการปฏิบัติการกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับ สมคิด หารินไสล ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ วิสูตร ม่วงหวาน ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 พบว่า ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ได้มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาได้เข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาอยู่เสมอ อีกทั้งมีแนวทางการ

ดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน มีการสนับสนุนจากศึกษานิเทศก์ซึ่งถือเป็นบุคคลที่มีบทบาทในการนิเทศเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาค่อนข้างมาก ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ไม่แตกต่างกันสอดคล้อง ประทีป ขออ้อมกลาง ที่ศึกษาสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่าการนิเทศภายในโรงเรียนขั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนาในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่จะมีความพร้อมในการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา รวมถึงการนิเทศภายในมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ทั้งงบประมาณ และบุคลากร เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือภายในสถานศึกษาเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา สถานศึกษาที่มีความพร้อมมากกว่าย่อมมีความหลากหลายทางความคิดมากกว่า ทั้งการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และแนวทางการดำเนินการนิเทศที่มีความรัดกุม รอบคอบ ทำให้เกิดปัญหาในกระบวนการนิเทศค่อนข้างน้อย ส่งผลให้ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ บุญศรี ใสลำพะาย ที่ศึกษาสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่าสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการภายในของสถานศึกษาด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกับ สมคิด หารินใส ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับ การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

5.2.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการวิเคราะห์ จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของ สถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีข้อสังเกตว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดภารกิจหรืองานที่ครูต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุถึงความสำเร็จส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเกี่ยวกับภาระงาน สภาพแวดล้อม แผนและวิธีการในการนิเทศภายในมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ที่จริงจังต่อเนื่อง รวมถึงความตระหนักในความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการนำเอาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษามาประใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล โดยเฉพาะการนำหลักการวิเคราะห์ SWOT มาช่วยในการศึกษาสภาพของสถานศึกษา เจริญวิษุทธ์ สมพงษ์ธรรม กล่าวว่า SWOT เป็นการวิเคราะห์สถานภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กร (External Environment) คือ การศึกษาเกี่ยวกับโอกาส (Opportunities: O) และอุปสรรค (Treats: T) รวมทั้งการวิเคราะห์สถานภาพแวดล้อมภายในขององค์กร (Organizational Analysis) คือ การตรวจสอบขีดสมรรถนะขององค์กรที่จะบ่งบอกถึงจุดแข็ง (Strengths: S) และจุดอ่อน (Weaknesses: W) ทั้งนี้การวิเคราะห์ตามหลักการ SWOT จะช่วยให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาได้ถูกต้อง และชัดเจนยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ พันธุ์ศักดิ์ เนื่อง ณ สุวรรณ ที่ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาอยู่ในระดับมาก สมคิด หารินไสไล ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 1 พบว่า การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับการศึกษาของ พิบูลชัย ศรีเข้ม ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10พบว่าสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงกว่าครูผู้สอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีบทบาทและหน้าที่โดยตรงในการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศ โดยเฉพาะการนิเทศภายใน ในขณะที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพียงผู้สนับสนุนนโยบายมาสู่การปฏิบัติเท่านั้น อีกทั้งตามหลักเกณฑ์การเข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องจบการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป จึงเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารเป็นอย่างดี ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนครูผู้สอนซึ่งมีหน้าที่หลัก คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน เวลาส่วนใหญ่จึงใช้ในการจัดเตรียมสื่อการสอน วัสดุ-อุปกรณ์ รวมถึงเนื้อหาสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้ ทำให้มีเวลาในการร่วมวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาค่อนข้างน้อย ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อ้าเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา สูงกว่าครูผู้สอนสอดคล้องกับ บุญศรี ไสลาพา ที่ศึกษาสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการภายในของสถานศึกษา ด้านการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01สอดคล้องกับการศึกษาของ ปรีญา พุทธารักษ์ที่ได้ศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองนาสารจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการวางแผนการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการศึกษาของ สมศักดิ์ เศวตสุพรที่ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการนิเทศภายในของผู้บริหาร

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบด้านศึกษาตัวชี้วัดการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่จะมีบุคลากรที่เพียงพอต่อการดำเนินการนิเทศภายใน โดยเฉพาะการจัดตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในที่เป็นระบบ มีการจัดสรรบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจน ทำให้การระดมความคิด และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนามีความหลากหลาย ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ในขณะที่สถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กมีข้อจำกัดในด้านจำนวนบุคลากร ดังนั้นการจัดตั้งคณะกรรมการนิเทศจึงขาดความพร้อม บุคคลที่เป็นคณะกรรมการนิเทศภายในจึงมีภาระงานที่มากเกินไป ประกอบกับการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในที่เพียงพอ ส่งผลให้การนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็กไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ส่งผลให้ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ บุญศรี ไสดำเพาะ ที่ศึกษาสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 พบว่าสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการภายในของสถานศึกษา ด้านการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เช่นเดียวกับ ถวัลย์ ไค่นุ่นสิงห์ ที่ศึกษาสภาพการนิเทศภายในตามทัศนะของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีสภาพการนิเทศภายในของผู้นิเทศตามทัศนะของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผน และกำหนดทางเลือกใน การนิเทศภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับ สมคิด หารินไสลาที่ ได้ศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตาม

กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการวางแผนการนิเทศและการจัดทำโครงการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

5.2.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนาและเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีข้อสังเกตว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดแผนงาน/โครงการเพื่อพัฒนาด้านความรู้ความสามารถด้านการสอนของครูส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษามีแผนงาน/โครงการรองรับอย่างชัดเจน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 มีการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ ทั้งการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา และการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา ทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสามารถการกำหนดแผนงาน และ โครงการต่างๆเพื่อการดำเนินงานนิเทศภายในได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาจึงเกิดความราบรื่น มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วิโรจน์ คำพลอย ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 พบว่าการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาได้มีการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในอยู่ในระดับมากซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่าได้ดำเนินการเรียงลำดับมากไปหาน้อย ดังนั้นการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในการปฏิบัติการนิเทศภายในการประเมินผลและการรายงานผลการนิเทศภายในส่วนครูมีความคิดเห็นว่าได้ดำเนินการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนั้นการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในการปฏิบัติการนิเทศภายในการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในการประเมินผลและการรายงานผลการนิเทศภายใน สอดคล้องกับ อุดมพร โกศลสุวรรณ ที่ได้ศึกษาสภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนสุเหร่าดอนสะแกสำนักงานเขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานครพบว่าสภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนสุเหร่าดอนสะแกสำนักงานเขตวังทองหลาง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสุเมย์รัตน์ วีระสุนทร ที่ได้ศึกษาสภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตราด พบว่า สภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงกว่าครูผู้สอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการนิเทศภายในเป็นภาระงานที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้เสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำของผู้นิเทศดำเนินการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน และร่วมมือกับคณะผู้นิเทศเพื่อช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอน ประกอบกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิตศึกษานิเทศก์ เขต 2 ได้กำหนดพันธกิจ ข้อที่ 4 การบริหารจัดการของสถานศึกษามีอิสระในการบริหารงานอย่างมีคุณภาพเป้าหมายการให้บริการ ข้อ 1 สถานศึกษาทุกแห่งสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพโดยใช้ SBM และข้อ 2 สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบประกันคุณภาพภายในและผ่านการประเมินการศึกษาของสมศ.รับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา ทำให้ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจ และกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนาให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีมาตรฐานการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของชุมชน และสังคม ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ วิโรจน์ คำพลอยที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามะฮ่องสอนเขต 1 พบว่าความคิดเห็นต่อกระบวนการนิเทศภายใน ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าคะแนนสูงกว่าความคิดเห็นของครู เช่นเดียวกับ พันธุ์ศักดิ์ เนื่อง ณ สุวรรณ ที่ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีความเห็นต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดระบบนิเทศภายใน แตกต่างจากครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการศึกษาของ บุญศรี ไส้ลำเพาะ ที่ศึกษาสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการภายในของสถานศึกษา ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็ก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีความสลับซับซ้อนมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็ก ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่จึงมีการแต่งตั้งหรือจัดให้มีคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาที่เพียงพอ เพื่อให้บุคลากรและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนาทำให้การนิเทศภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่เป็นที่รับรู้ รับประทาน และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กส่งผลให้ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ บุญศรี ไสถำเพาะ ที่ศึกษาสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่าสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการภายในของสถานศึกษา ด้านการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เช่นเดียวกับ ถวัลย์ ไค่หนุ่มสิงห์ ที่ศึกษาสภาพการนิเทศภายในตามทัศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีสภาพการนิเทศภายในของผู้นิเทศตามทัศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผน และกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5.2.4 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 ด้านการลงมือปฏิบัติ และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการลงมือปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีข้อสังเกตว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชุมครูเพื่อทำความเข้าใจในแผนปฏิบัติงานนิเทศภายใน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ดำเนินงาน/โครงการนิเทศภายในมียุทธศาสตร์การปฏิบัติงานที่ตรงรับทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความตื่นตัวในการนำนโยบายในการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษามาสู่การปฏิบัติอย่างเป็น

รูปธรรม มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง โดยมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดบทบาทหน้าที่การประชุมชี้แจงครูผู้สอน เพื่อให้ทุกคนได้รับทราบแนวปฏิบัติ สอดคล้องกับหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Base Management : SBM) ซึ่ง วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ กล่าวว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีอำนาจหน้าที่ร่วมคิด (Plan) ร่วมตัดสินใจ (Decision-Making) ร่วมทำ (Implementation) และร่วมประเมิน (Evaluation) โดยมุ่งหวังเพื่อเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพของสถานศึกษาก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนกลยุทธ์ของสถานศึกษา เกิดความคล่องตัว และสามารถพัฒนาเปลี่ยนแปลงได้ทันต่อเหตุการณ์เพราะทุกคนรู้สึกว่าเป็นเจ้าของ (Ownership) และเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญองค์กร อีกทั้งมีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน เพื่อนำผลงานโครงการนิเทศภายในโรงเรียนไปปฏิบัติอย่างชัดเจน ทำให้การดำเนินงานสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีปัญหาในการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายในค่อนข้างน้อย เพราะได้รับความร่วมมือจากทุกคนในสถานศึกษา ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการลงมือปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สมศักดิ์ เสวตสุพร ที่ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่าการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ สมคิด หารินไสไล ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านและ ประทีป ขออ้อมกลาง ที่ได้ศึกษาสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่า 1. สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายชั้น พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกชั้น

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการลงมือปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงกว่าครูผู้สอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษานั้นผู้บริหารสถานศึกษามี

บทบาทสำคัญในการกำกับติดตามการนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ รวมถึงการให้คำแนะนำ ปรีกษา และแก้ไขปัญหาในการดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กที่มีจำนวนบุคลากรในสถานศึกษาไม่เพียงพอ บทบาทในการนิเทศภายในสถานศึกษาจึงเป็นภาระงานของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนครูผู้สอนมีบทบาทเป็นเพียงผู้รับการนิเทศเท่านั้น ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการลงมือปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ บุญศรี ไสถำเพาะ ที่ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการภายในของสถานศึกษา ด้านการลงมือปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับ วิโรจน์ คำพลอย ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 พบว่าความคิดเห็นต่อกระบวนการนิเทศภายใน ด้านการลงมือปฏิบัติการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าคะแนนสูงกว่าความคิดเห็นของครู เช่นเดียวกับ พันธุ์ศักดิ์ เนื่อง ณ สุวรรณ ที่ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการดำเนินงานตามมาตรฐานการนิเทศ แตกต่างจากครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการศึกษาของ สมคิด หารินไสไล ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่าผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการดำเนินงานการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ ปรียา พุทธารักษ์ ที่ได้ศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองนาสารจังหวัดสุราษฎร์ธานีด้านการปฏิบัติการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการศึกษาของ ไสว โสภาศรี ที่ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติ ปัญหา และกลยุทธ์เพื่อพัฒนา การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการลงมือปฏิบัติ แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาทุกแห่งไม่ว่าจะเป็นขนาดใหญ่ ขนาดกลาง หรือขนาดเล็ก มีการนิเทศภายในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับจำนวนของบุคลากรในสถานศึกษานั้น ๆ แม้ว่าจะมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน แต่หากขาดการสนับสนุนที่เพียงพอการดำเนินงานย่อมเกิดการติดขัด ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร สถานศึกษาขนาดใหญ่ และมีบุคลากรเพียงพอ ส่วนใหญ่จะจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานอย่างเต็มรูปแบบ มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ หน้าที่และความรับผิดชอบอย่างทั่วถึง กาลงมือปฏิบัติจึงเป็นหน้าที่ของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทุกคนรับทราบผลการปฏิบัติการนิเทศอย่างต่อเนื่อง เกิดความรู้สึว่าการลงมือปฏิบัติมีการดำเนินงานอย่างกว้างขวาง เป็นรูปธรรมชัดเจน ส่งผลให้ผลการวิจัยพบว่าผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการลงมือปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ บุญศรี ไสลาเพาะ ที่ศึกษาสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่าสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการภายในของสถานศึกษา ด้านการลงมือปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เช่นเดียวกับ ถวัลย์ ไคนุ่นสิงห์ ที่ศึกษาสภาพการนิเทศภายในตามทัศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีสภาพการนิเทศภายในของผู้นิเทศตามทัศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และการศึกษาของสมคิด หารินไสล ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 1 พบว่าผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการประเมินผลการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

5.2.5 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 ด้านการติดตามประเมินผล และเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีข้อสังเกตว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้ครูมีส่วนร่วมในการ

กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดให้มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการติดตามผลประเมินเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญในการสะท้อนผลความสำเร็จของการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม ที่กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ เพื่อให้ได้สารสนเทศช่วยในการตัดสินใจเพิ่มคุณภาพ ประสิทธิภาพของโครงการให้ดียิ่งขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายหลักของการประเมินต้องการที่จะช่วยให้สามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมายของโครงการ อันเป็นก้าวหนึ่งที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยกระบวนการดังกล่าวจะเป็นการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน ในการตัดสินใจคุณค่าจะใช้การเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาจัดให้มีการประเมินการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง ทุกขั้นตอน เมื่อทำการนิเทศแล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา อีกทั้งจัดให้มีการเผยแพร่ผลงานความสำเร็จของคณะครูในการดำเนินการนิเทศภายในให้หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 ด้านการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ พวงเพชร พิมเตย ที่ได้ศึกษาสภาพการบริหารการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 พบว่า 1) สภาพการบริหารการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 โดยภาพรวมพบว่ามีสภาพการบริหารการนิเทศภายในอยู่ในระดับมากและด้านการประเมินผลการนิเทศภายในในระดับมาก เช่นเดียวกับ ประทีปขออ้อมกลาง ที่ได้ศึกษาสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่า 1. สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตรเขต 2 ในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายชั้น พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกชั้น และราตรี ฉวีวงศ์ ที่ได้ศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าครูผู้สอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการติดตามนิเทศผลการดำเนินงานต่างๆ ภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อควบคุม ดูแลให้ การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้ และบรรลุตามวัตถุประสงค์การดำเนินงาน รวมถึงการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญ และมีอำนาจในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการนิเทศภายใน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการติดตามประเมินผลการนิเทศภายในมากกว่าครูผู้สอนที่มีหน้าที่หลัก คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน และเป็นผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเท่านั้น ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ บุญศรี ไสล่ำเพาะ ที่ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการภายในของสถานศึกษา ด้านการติดตามประเมินผล และปรับปรุงแก้ไข แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับ วิโรจน์ คำพลอยที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 พบว่าความคิดเห็นต่อกระบวนการนิเทศภายใน ด้านประเมินผลและรายงานผลการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าคะแนนสูงกว่าความคิดเห็นของครู สอดคล้องกับ ปรียา พุทธารักษ์ ที่ได้ศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองนาสารจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการประเมินผลและรายงานผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ วิสูตร ม่วงหวาน ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกัน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการติดตามประเมินผล

จำแนกตามขนาดสถานศึกษาไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ได้ดำเนินการกำกับ ดูแล ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 อีกทั้งมีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการจัดประชุมปฏิบัติการให้ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ และมีการนิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการแจ้งนโยบายและแนวปฏิบัติการติดตามประเมินผลที่เป็นลายลักษณ์อักษรแบบเดียวกันให้กับสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งส่งผลให้ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการติดตามประเมินผล ไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับ ปรียา พุทธรักษ์ ที่ได้ศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองนาสารจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการประเมินผลและรายงานผล ไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับ ชัยยุทธ หิรัญวิบูลย์ ที่ศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ พบว่าการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ด้านการประเมินผลการนิเทศ ไม่แตกต่างกันและการศึกษาของ ไสวโสภาศรี ที่ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติ ปัญหา และกลยุทธ์เพื่อพัฒนา การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและรายงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

5.3.1.1 จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการลงมือปฏิบัติจึงขอเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษา

ควรส่งเสริมให้บุคลากรทำความเข้าใจในแผนปฏิบัติงานและปฏิทินปฏิบัติงานนิเทศภายใน สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่ครูแต่ละคนเพื่อการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา ที่ชัดเจน รวมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อติดตาม ผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

5.3.1.2 จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิเคราะห์ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในสถานศึกษาจึงขอเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะในการดำเนินงานการนิเทศ รวมทั้งให้มีการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ควรให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในสถานศึกษาร่วมกับผู้บริหารมากขึ้น

5.3.1.3 จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อกำหนดจุดการพัฒนา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดภารกิจหรืองานที่ครูต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุถึงความสำเร็จ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของโรงเรียน จึงขอเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ โดยจัดให้มีข้อมูลสารสนเทศที่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา และสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการรวมทั้งการดำเนินงานการนิเทศในทุกด้าน อีกทั้งปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการนิเทศภายใน ให้ทุกคนเข้าใจในความสำคัญความจำเป็น และเป้าหมายสูงสุดที่ถูกต้องของการนิเทศภายในสถานศึกษา

5.3.1.4 จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดแผนงาน/โครงการเพื่อพัฒนาด้านความรู้ความสามารถด้านการสอนของครู ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คำแนะนำการนิเทศภายในสถานศึกษามีแผนงาน/โครงการรองรับอย่างชัดเจน จึงขอเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้จัดกิจกรรมตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่สอดคล้องกัน ทั้งแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ และกิจกรรมต่างๆ โดยมีการกำหนดเป็นแผนงานที่ทุกคนได้มีส่วนร่วมอย่างชัดเจน

5.3.1.5 จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการลงมือปฏิบัติ อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชุมครูเพื่อทำความเข้าใจในแผนปฏิบัติงานนิเทศภายใน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ดำเนินงาน/โครงการนิเทศภายในมียุทธศาสตร์การปฏิบัติงานที่ตรงรับจึงขอเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ชัดเจน สอดคล้อง และเหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษามีทิศทางที่ชัดเจน ตอบสนองความต้องการ และความจำเป็นของสถานศึกษาได้อย่างแท้จริง

5.3.1.6 จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดให้มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาจึงขอเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีคณะกรรมการดำเนินงานที่เหมาะสม มีหน้าที่ดูแล ควบคุมการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมทั้งนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน

5.3.2 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยดังนี้

5.3.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการนิเทศการศึกษา และพัฒนาการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา ส่งผลให้เกิดการพัฒนาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5.3.2.2 ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.3.3 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยดังนี้

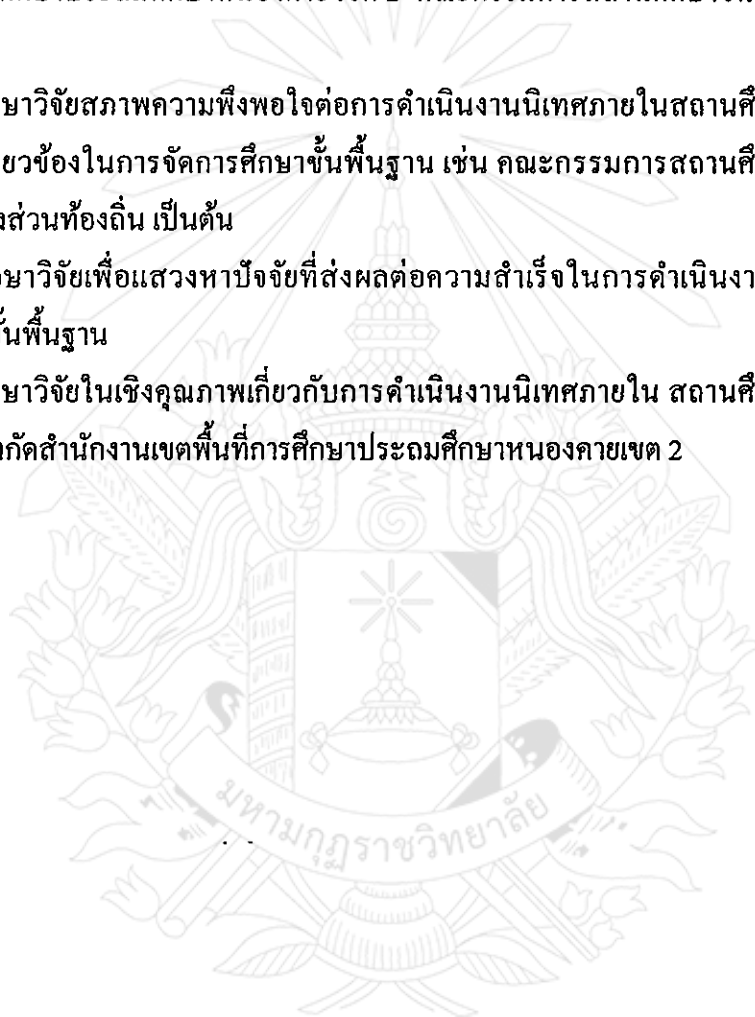
5.3.3.1 ควรศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2

5.3.3.2 ควรศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ศึกษานิเทศก์ประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น

5.3.3.3 ควรศึกษาวิจัยสภาพความพึงพอใจต่อการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

5.3.3.4 ควรศึกษาวิจัยเพื่อแสวงหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานนิเทศภายใน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.3.3.5 ควรศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2



บรรณานุกรม

1. หนังสือภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

กรมวิชาการ. การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : อรุณลาดพร้าว, 2544.

กรรทอง จิระเดชากุล. คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธารอักษร จำกัด, 2550.

กระทรวงศึกษาธิการ. การนิเทศเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ. กรุงเทพมหานคร : อรุณลาดพร้าว, 2544.

———. คู่มือดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับครูและศึกษานิเทศก์. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, 2550.

———. คู่มือผู้บริหารโรงเรียนการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : อรุณลาดพร้าว, 2550.

———. แนวทางการนิเทศช่วยเหลือโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่อง. กรุงเทพมหานคร : อรุณลาดพร้าว, 2543.

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต

11. คู่มือนิเทศภายในโรงเรียน. สุราษฎร์ธานี : กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11, 2555.

เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม. การบริหารและประเมินโครงการ. ชลบุรี : มนตรี, 2554.

ชนิดา ยินดีเขต. การพัฒนาการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน. พระนครศรีอยุธยา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2, 2550.

ชาญชัย อาจินสมอาจร. การนิเทศการสอนแผนใหม่. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย
ลงกรณ์ในพระราชูปถัมภ์, 2546.

ชารี มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : ศิลปาบรรณาการ, 2542.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2545.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การนิเทศการสอน. กรุงเทพมหานคร : สื่อเสริมกรุงเทพ, 2546.

ไพโรจน์ กลั่นกุหลาบ. การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.

- เมตต์ เมตต์การุจิต. “การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา”. วารสารวิชาการ. 4 12, 2543.
- เขาวภา เคชะคุปต์. การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2542.
- วรายา เพชรประดับ. การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในกลุ่มโรงเรียน. วารสารการวิจัยทางการศึกษา, 212 เมษายน – มิถุนายน 2546.
- สังัด อุทรานันท์. การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2540.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. วิธีวิทยาการประเมิน : ศาสตร์แห่งคุณค่า. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- สันต์ ธรรมบำรุง. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2542.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ปีการศึกษา 2555. หนองคาย : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2, 2555.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. การนิเทศเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว, 2541.
- . การพัฒนาการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว, 2542.
- . คู่มือผู้บริหารโรงเรียน : การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว, 2545.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2546.
- . เอกสารประกอบการศึกษาดำเนินการด้วยตนเองหลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547.
- สุทนต์ ศรีไสย์. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองวัฒนา, 2545.
- สุมน อมรวิวัฒน์. การปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนนำร่อง : รูปแบบที่คัดสรร. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. “การนิเทศภายในหัวใจการปฏิรูปการเรียนรู้ภายในโรงเรียน”. เอกสารวิชาการ. 5 8, 2545.

อนันต์ เกตุวงศ์. หลักและเทคนิคการวางแผน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 254.

อนุศักดิ์ สมิตสันต์. “การบริหารและกรณีศึกษาเบื้องต้น”. เอกสารประกอบ การสอน คณะ
ศึกษาศาสตร์ บางเขน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย ศรี
นครินทรวิโรฒ, 2540.

อเนก ส่งแสง. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏพระนคร, 2540.

อบรม สันนิบาล และ สมศักดิ์ ศรีมาโนชญ์. การศึกษา 471 การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
โอเดียนสโตร์, 2541.

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ ภิงคารวัฒน์. การวางแผนและการจัดระบบแผนงานในโรงเรียน.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ เอส ดี เพรส, 2538.

2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

บุญศรี ไส่ลำแพะ. “สภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2551.

ประทีป ขออ่อนกลาง. “สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาพิจิตร เขต 2”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเพชรบูรณ์, 2551.

ปรียา พุทธารักษ์. “ศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุ
ราษฎร์ธานี”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุ
ราษฎร์ธานี, 2549.

พวงเพชร พิมเคย. “การศึกษาสภาพการบริหารการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, 2550.

พันธุ์ศักดิ์ เนื่อง ณ สุวรรณ. “สภาพการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2”. วิทยานิพนธ์ครุ- ศาสตรมหา
บัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2549.

- พิบูลชัย ศรีเข้ม. “การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2553.
- ราตรี ฉวีวงศ์. “การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2551.
- วิโรจน์ คำพลอย. “ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2549.
- วิสูตร ม่วงหวาน. “การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2551.
- สมคิด หารินไสล. “การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2550.
- สมศักดิ์ เสวตสุพร. “การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, 2549.
- สุณีย์รัตน์ วีระสุนทร. “การศึกษาสภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรค”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2553.
- ไสว โสภาศรี. “สภาพการปฏิบัติ ปัญหา และกลยุทธ์เพื่อพัฒนา การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2550.
- อุดมพร โกศลสุวรรณ. “สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนสุเหร่าดอนสะแกสำนักงานเขตวังทองหลางกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2550.

2. ภาษาอังกฤษ

1) General Book

Carl D. Gilckman and other. **Supervision of Instruction : Developmental approach.** 4th ed.

Boston : Allyn A Viacom Company. 1990.

Cronbach. L.J.. **Essential of psychology testing.** New York: Harper Collins. 1990.

Harris B. M.. **Supervisory Behavior in Education** Englewood New Jersey : Prentice – Hell.

1985.

Jame R. Mark and King Stoop. **Handbook of Education Supervision : A Guide Of The**

Practice. 3rd ed.. Boston : Allyn and Bacon. 1985.

JameFranseth. **Supervision as Leadership.** New York : Row Petterson and Company. 1961.

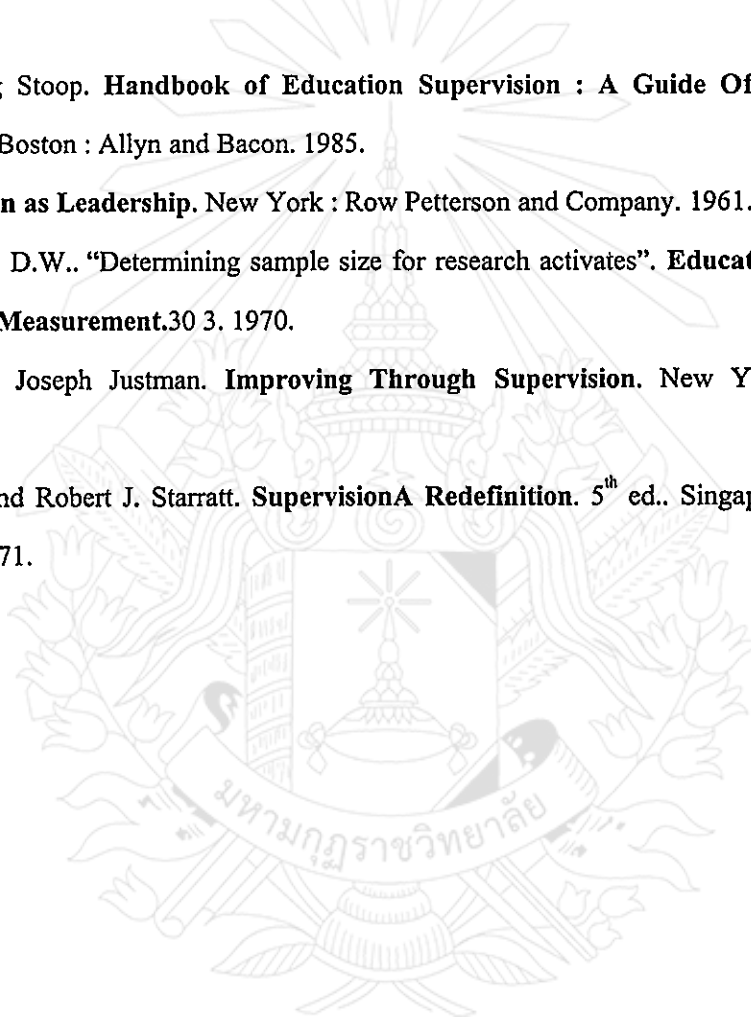
Krejcie. M.R. & Morgan. D.W.. “Determining sample size for research activates”. **Educational and Psychology Measurement.**30 3. 1970.

Thomas H. Briggs. and Joseph Justman. **Improving Through Supervision.** New York :

McMillan. 1952.

Thomas J. Sergiovanni and Robert J. Starratt. **SupervisionA Redefinition.** 5th ed.. Singapore :

McGraw-Hill. 1971.





ภาคผนวก



ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

เลขที่แบบสอบถาม □□□

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา ด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนาด้านการลงมือปฏิบัติ และด้านการติดตามประเมินผลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 และศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 5 ด้านนั้น จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา

ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและโปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อผู้วิจัยจะเก็บคำตอบของท่านเป็นความลับและนำเสนอผลการวิจัยเป็นลักษณะภาพรวม มิใช่เป็นรายบุคคล จึงไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามนี้ด้วยความเป็นจริง เพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัย

แบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

1. ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา
2. ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา
3. ด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา
4. ด้านการลงมือปฏิบัติ
5. ด้านการติดตามประเมินผล

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นายทรงเดช สิงห์ภูกัน

นักศึกษาลัทธิศาสตร์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	สำหรับผู้วิจัย
1. สถานภาพ <input type="checkbox"/> ผู้บริหารสถานศึกษา <input type="checkbox"/> ครูผู้สอน	[] status
2. ขนาดของสถานศึกษา <input type="checkbox"/> สถานศึกษาขนาดเล็ก(จำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน) <input type="checkbox"/> สถานศึกษาขนาดกลาง(จำนวนนักเรียนตั้งแต่120-300 คน) <input type="checkbox"/> สถานศึกษาขนาดใหญ่(จำนวนนักเรียนตั้งแต่301 คนขึ้นไป)	[] school size

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของแต่ละข้อให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยค่าแต่ละ
ระดับมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

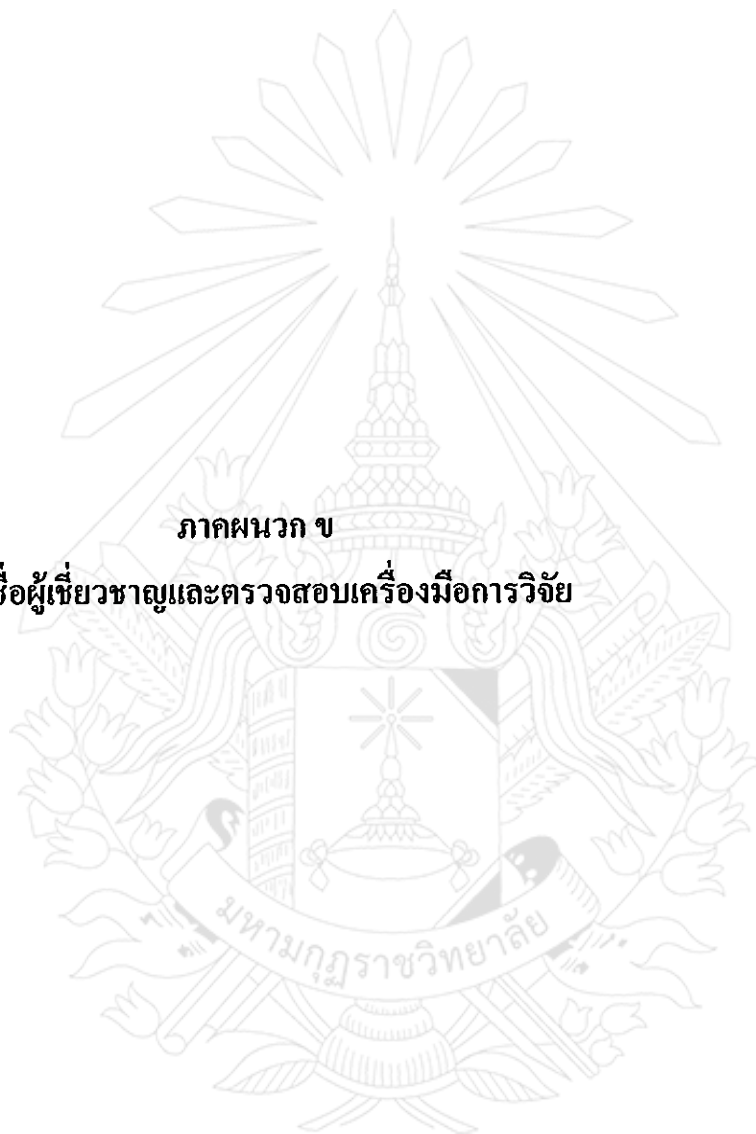
ข้อความ	ระดับความ คิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา						
1. ศึกษาความต้องการนิเทศภายในของครูในสถานศึกษา						[] A1
2. วิเคราะห์ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา						[] A2
3. ชี้แจงให้ครูทราบถึงความจำเป็นในการนิเทศภายในสถานศึกษา						[] A3
4. แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในสถานศึกษา						[] A4
5. กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา						[] A5
6. กำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน						[] A6
7. กำหนดบรรชนี้หรือตัวบ่งชี้การปฏิบัติงานของครูผู้สอน						[] A7
8. จัดลำดับสาระสำคัญของปัญหาเพื่อการนิเทศภายในของคณะกรรมการนิเทศภายใน						[] A8
9. จัดทำโครงการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูตามสภาพปัญหาที่ได้ศึกษา						[] A9
10. จัดประชุม สัมมนาครูเพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่ควรได้รับการนิเทศภายในสถานศึกษา						[] A10
ด้านการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อกำหนดจุดการพัฒนา						
11. วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานของครู						[] B1
12. วิเคราะห์ปัญหาการปฏิบัติงานของครู						[] B2
13. จัดทำรายละเอียดภาระงานตามบทบาทหน้าที่ของครู						[] B3
14. กำหนดภารกิจหรืองานที่ครูต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุถึงความสำเร็จ						[] B4
15. กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของโรงเรียน						[] B5

ข้อความ	ระดับความ คิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
16. ประชุมสัมมนาครู เพื่อกำหนดแนวทางตาม แผนปฏิบัติการของสถานศึกษา						[] B6
17. กำหนดภารกิจของครูให้สอดคล้องกับปัญหาและ ภาระหน้าที่						[] B7
18. สร้างความตระหนักในการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของครู แต่ละคน						[] B8
ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา						
19. กำหนดแผนงาน/โครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพของครู						[] C1
20. กำหนดแผนงาน/โครงการนิเทศภายในให้สอดคล้อง กับนโยบาย วัตถุประสงค์ของสถานศึกษา						[] C2
21. กำหนดแผนงาน/โครงการเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการสอนของครู						[] C3
22. กำหนดแนวทางที่เหมาะสมเพื่อการปฏิบัติงานนิเทศ ภายใน						[] C4
23. คณะครูควรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการกิจกรรม การนิเทศภายในสถานศึกษา						[] C5
24. ดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษามีแผนงาน/ โครงการรองรับอย่างชัดเจน						[] C6
ด้านการลงมือปฏิบัติ						
25. ประชุมครูเพื่อทำความเข้าใจในแผนปฏิบัติงานนิเทศ ภายใน						[] D1
26. กำหนดบทบาทหน้าที่ครูแต่ละคนเพื่อการปฏิบัติงาน นิเทศภายในสถานศึกษา						[] D2
27. จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานการนิเทศภายในให้ครูและ ผู้เกี่ยวข้อง						[] D3
28. กำกับติดตามให้ครูปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับ มอบหมาย						[] D4

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
29. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงาน นิเทศภายในสถานศึกษา						[] D5
30. ดำเนินงาน/โครงการนิเทศภายในมียุทธศาสตร์ การปฏิบัติงานที่ตรงรับ						[] D6
ด้านการติดตามประเมินผล						
31. ให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การ ประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา						[] E1
32. กำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินผลการนิเทศ ภายใน						[] E2
33. จัดให้มีการประเมินในทุกขั้นตอนของการ ดำเนินการนิเทศ						[] E3
34. จัดให้มีการติดตามประเมินผลการนิเทศภายใน อย่างต่อเนื่อง						[] E4
35. จัดให้มีการประชุมครูเพื่อสรุปผลการนิเทศภายใน						[] E5
36. จัดให้มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา						[] E6
37. จัดให้มีการเผยแพร่ผลงานความสำเร็จของคณะ ครูในการ ดำเนินการนิเทศภายในให้หน่วยงานและ ผู้เกี่ยวข้องทราบ						[] E7

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย



รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. นายนิยม ดงงาม

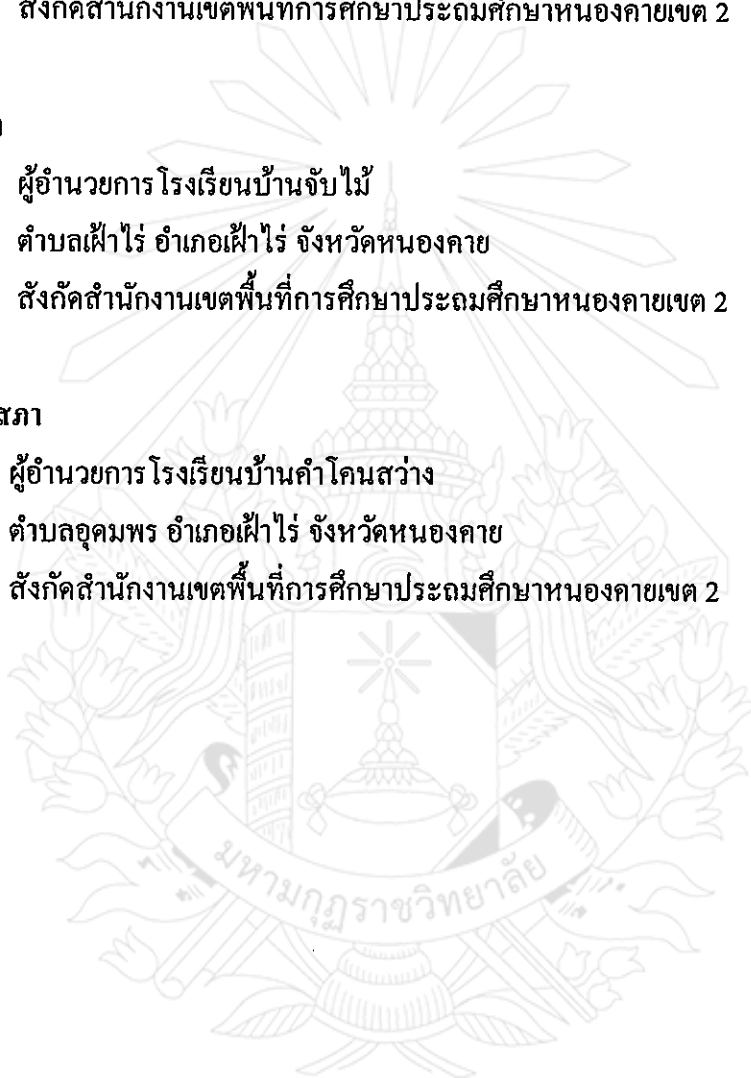
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนเฝ้าไร่วิทยา
ตำบลเฝ้าไร่ อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2

2. นายไกรสร พิมพ์ประชา

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านจับไม้
ตำบลเฝ้าไร่ อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2

3. นายสมโภชน์ สุวรรณโสภา

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านคำโคนสว่าง
ตำบลอุดมพร อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2





ภาคผนวก ก
หนังสือขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

ที่ศธ6012(2)/ว323



มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตอีสาน
9/37 หมู่ 12 ถนนราษฎร์คิ๊งตำบลในเมือง
อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น40000

21 มิถุนายน 2556

เรื่องขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เจริญพร นายนิคม คงงาม

ด้วยนายทรงเดชสิงห์ภูกันนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา5514205069กำลังทำ สารนิพนธ์เรื่อง“การนิเทศภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย
เขต 2”ในการนี้ จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
ตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจัก
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์, คร.)

รักษาการแทนผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ที่ศธ6012(2)/ว324



มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
9/37 หมู่ 12 ถนนราษฎร์ศรัทธา ตำบลในเมือง
อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น 40000

21 มิถุนายน 2556

เรื่องขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เจริญพร นายไกรสร พิมพ์ประชา

ด้วยนายทรงเดชสิงห์ภูกัน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาลัทธิศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5514205069 กำลังทำ สารนิพนธ์เรื่อง “การนิเทศภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย
เขต 2” ในกรณี จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
ตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจัก
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริวัฒน์, คร.)

รักษาการแทนผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ที่ศร6012(2)/ว324



มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตอีสาน
9/37 หมู่ 12 ถนนราษฎร์คณิงตำบลในเมือง
อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น40000

21 มิถุนายน 2556

เรื่องขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เจริญพร นายสมโภชน์ สุวรรณโสภณ

ด้วยนายทรงเดชสิงห์ภูกันนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา15514205069กำลังทำ สารนิพนธ์เรื่อง“การนิเทศภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต
2”ในการนี้ จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยให้
ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
ตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจัก
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

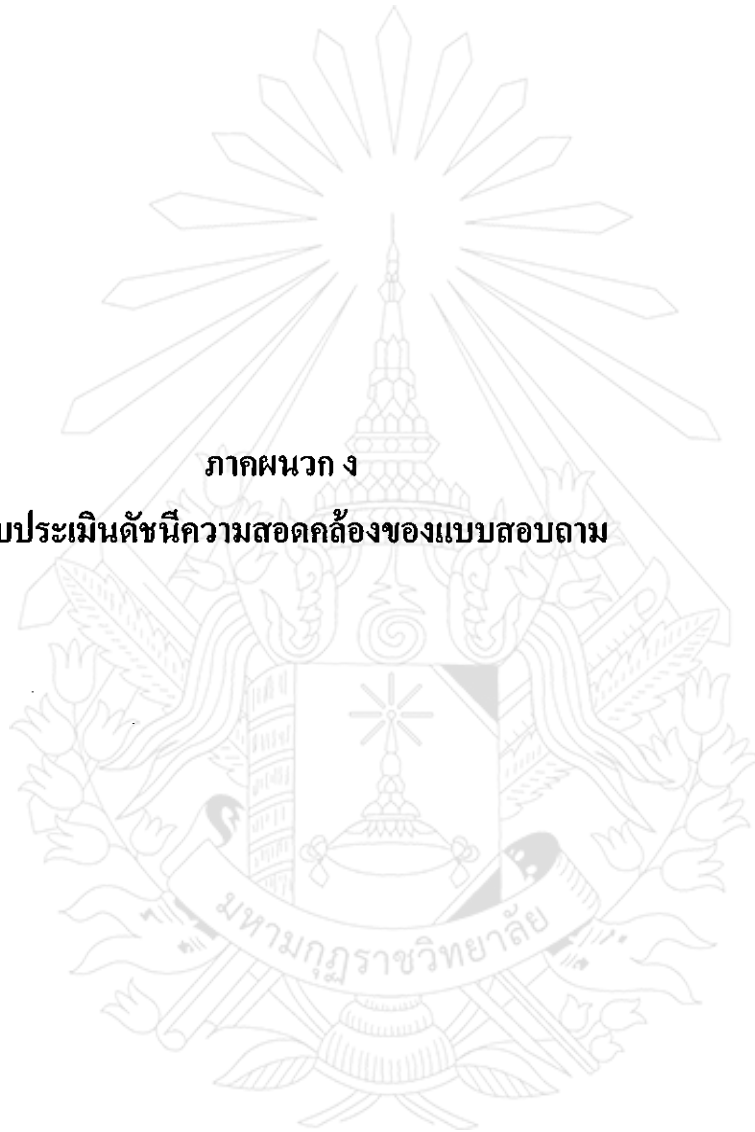
จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์, คร.)

รักษาการแทนผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ภาคผนวก ง
แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม



แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา ด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา ด้านการลงมือปฏิบัติ และด้านการติดตามประเมินผลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 และศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 5 ด้านนั้น จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา

2. แบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

6. ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา
7. ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา
8. ด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา
9. ด้านการลงมือปฏิบัติ
10. ด้านการติดตามประเมินผล

3. วิธีการประเมิน ให้ทำ ✓ ลงในช่องระดับการประเมิน 3 ระดับ ดังนี้

- | | | |
|-----------|------|---|
| วัดได้ | (+1) | หมายถึง มีความสอดคล้องกับคำนิยาม |
| ไม่แน่ใจ | (0) | หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับคำนิยาม |
| วัดไม่ได้ | (-1) | หมายถึง ไม่มีความสอดคล้องกับคำนิยาม |

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.	สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา 1. สถานภาพ 2. ขนาดของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
2.	การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 1. ด้านการประเมินความต้องการ จำเป็นในการพัฒนา 2. ด้านการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อ กำหนดจุดที่จะพัฒนา 3. ด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา 4. ด้านการลงมือปฏิบัติ 5. ด้านการติดตามประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00

ตอนที่ 2 การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา					
1	ศึกษาความต้องการนิเทศภายในของครูในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
2	วิเคราะห์ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
3	ชี้แจงให้ครูทราบถึงความจำเป็นในการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
4	แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
5	กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
6	กำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน	+1	+1	+1	3	1.00
7	กำหนดครรชนหรือตัวบ่งชี้การปฏิบัติงานของครูผู้สอน	+1	+1	+1	3	1.00
8	จัดลำดับสาระสำคัญของปัญหาเพื่อการนิเทศภายในของคณะกรรมการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	3	1.00
9	จัดทำโครงการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูตามสภาพปัญหาที่ได้ศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
10	จัดประชุม สัมมนาครูเพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่ควรได้รับการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00

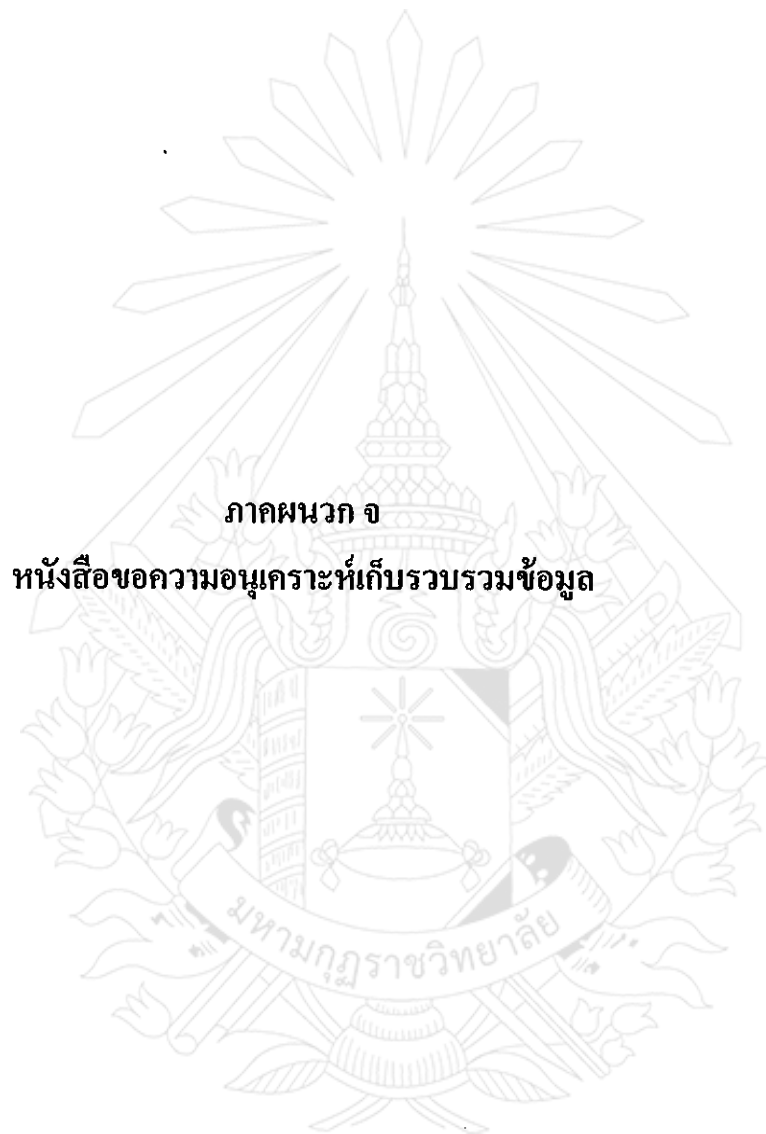
ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	ด้านการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อ กำหนดจุดการพัฒนา					
11	วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ของครู	+1	+1	+1	3	1.00
12	วิเคราะห์ปัญหาการปฏิบัติงานของครู	+1	+1	+1	3	1.00
13	จัดทำรายละเอียดภาระงานตามบทบาท หน้าที่ ของครู	+1	+1	+1	3	1.00
14	กำหนดภารกิจหรืองานที่ครูต้องร่วมกัน ปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุถึงความสำเร็จ	+1	+1	+1	3	1.00
15	กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของ โรงเรียน	+1	+1	+1	3	1.00
16	ประชุมสัมมนาครู เพื่อกำหนดแนวทาง ตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
17	กำหนดภารกิจของครูให้สอดคล้องกับ ปัญหาและภาระหน้าที่	+1	+1	+1	3	1.00
18	สร้างความตระหนักในการปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่ของครู แต่ละคน	+1	+1	+1	3	1.00
	ด้านการกำหนดทางเลือกเพื่อพัฒนา					
19	กำหนดแผนงาน/โครงการเพื่อพัฒนา ศักยภาพ ของครู	+1	+1	+1	3	1.00
20	กำหนดแผนงาน/โครงการพิเศษภายในให้ สอดคล้องกับนโยบาย วัตถุประสงค์ของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
21	กำหนดแผนงาน/โครงการเพื่อพัฒนาด้าน ความรู้ความสามารถด้านการสอนของครู	+1	+1	+1	3	1.00
22	กำหนดแนวทางที่เหมาะสมเพื่อการ ปฏิบัติงานพิเศษภายใน	+1	+1	+1	3	1.00

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
23	คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการกิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
24	ดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษามีแผนงาน/โครงการรองรับอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00
	ด้านการลงมือปฏิบัติ					
25	ประชุมครูเพื่อทำความเข้าใจในแผนปฏิบัติงานนิเทศภายใน	+1	+1	+1	3	1.00
26	กำหนดบทบาทหน้าที่ครูแต่ละคนเพื่อการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
27	จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานการนิเทศภายในให้ครูและผู้เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3	1.00
28	กำกับติดตามให้ครูปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย	+1	+1	+1	3	1.00
29	แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
30	ดำเนินงาน/โครงการนิเทศภายในมียุทธศาสตร์การปฏิบัติงานที่ชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00
	ด้านการติดตามประเมินผล					
31	ให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
32	กำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินผลการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	3	1.00
33	จัดให้มีการประเมินในทุกชั้นตอนของการดำเนินการนิเทศ	+1	+1	+1	3	1.00
34	จัดให้มีการติดตามประเมินผลการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
35	จัดให้มีการประชุมครูเพื่อสรุปผลการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	3	1.00
36	จัดให้มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
37	จัดให้มีการเผยแพร่ผลงานความสำเร็จของคณะครูในการ ดำเนินการนิเทศภายในให้หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องทราบ	+1	+1	+1	3	1.00

ขอขอบพระคุณอย่างสูง
ที่ได้เสียสละเวลาเพื่อตอบแบบสอบถามทุกข้อ





ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ศธ6012(2)/359



มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยา
เขตอีสาน
9/37 หมู่ 12 ถนนราษฎร์คิ่งคำบลในเมือง
อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น40000

24 มิถุนายน 2556

เรื่องขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

ด้วย นายทรงเดช สิงห์ภูกัน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5514205069 กำลังทำ สารนิพนธ์เรื่อง “การนิเทศภายใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต
2” โดยมีรศ.ดร.วิโรจน์ สารรัตนะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และดร.กิตติ์กาญจน์ปฏิพันธ์เป็นที่ปรึกษา
ร่วม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จาก
ท่านเพื่ออนุญาตให้ นักศึกษาดังกล่าว เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้
ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไปหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

เจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์, ดร.)

รักษาการแทนผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน



ภาคผนวก ฉ
คำสัมประสิทธิ์แอลฟา

ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha)
ของแบบสอบถามกรณีเทศบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอฝางไว้
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

1. Reliability (รวมทุกด้าน)

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item	Scale Variance if	Corrected Item-	Cronbach's Alpha if
	Deleted	Item Deleted	Total Correlation	Item Deleted
สถานภาพ	146.97	183.895	.234	.942
ขนาดสถานศึกษา	146.53	178.395	.166	.941
a1	144.63	170.585	.677	.937
a2	144.33	175.264	.486	.938
a3	144.83	173.385	.512	.938
a4	144.77	171.289	.654	.937
a5	144.87	174.464	.422	.939
a6	144.87	173.223	.549	.938
a7	144.73	177.513	.376	.939
a8	144.80	168.234	.692	.937
a9	144.90	170.714	.623	.937
a10	144.90	173.472	.506	.938
b1	145.30	178.769	.225	.940
b2	145.13	173.223	.553	.938
b3	145.07	169.099	.793	.936
b4	144.90	173.541	.458	.939
b5	145.40	177.834	.293	.940

b6	144.83	173.661	.551	.938
b7	145.03	172.309	.604	.938
b8	145.33	174.368	.439	.939
c1	145.33	177.057	.250	.941
c2	144.83	173.937	.477	.939
c3	144.77	171.840	.520	.938
c4	144.87	170.120	.632	.937
c5	145.07	165.444	.770	.936
c6	145.23	171.495	.534	.938
d1	145.00	171.931	.501	.938
d2	145.10	171.679	.675	.937
d3	144.73	169.926	.656	.937
d4	145.13	169.913	.703	.937
d5	145.17	168.489	.627	.937
d6	145.23	171.633	.526	.938
e1	144.83	170.351	.596	.937
e2	144.83	173.661	.551	.938
e3	144.33	175.264	.486	.938
e4	145.03	171.551	.594	.938
e5	144.67	170.713	.688	.937
e6	145.33	174.230	.497	.938
e7	145.30	178.769	.225	.940

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 39

Alpha = .940

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นายทรงเดช สิงห์ภูกัน
วัน เดือน ปี เกิด	เกิดวันที่ 5 สิงหาคม พุทธศักราช 2504
ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่บ้านโพธิ์หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพธิ์พิสัยจังหวัดหนองคาย
การศึกษา	
พ.ศ. 2520	จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมพลโพธิ์พิสัย อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย
พ.ศ. 2523	จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ปกศ.) วิทยาลัยครูอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
พ.ศ. 2526	จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรครุพิเศษมัธยม (พ.ม.) กรมส่งเสริมวิทยฐานะครู
พ.ศ. 2529	จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2535	จบการศึกษาระดับปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2523	ตำแหน่งครู 1 โรงเรียนเวทีราษฎร์บำรุง อำเภอโพธิ์พิสัย สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย
พ.ศ. 2526	ตำแหน่งครู 2 โรงเรียนบ้านหนองแอก อำเภอโพธิ์พิสัย สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย
พ.ศ. 2541	ตำแหน่งอาจารย์ 2 โรงเรียนบ้านโพธิ์ อำเภอโพธิ์พิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
พ.ศ. 2551	ตำแหน่งครู / คศ. 3 โรงเรียนบ้านโพธิ์ อำเภอโพธิ์พิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

พ.ศ. 2553 ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านคลองทิพย์ อำเภอโซ่พิสัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

พ.ศ. 2553 ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองยาง อำเภอเฝ้าไร่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 204 หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย
43120

สถานที่ทำงาน

โรงเรียนบ้านหนองยางตำบลเฝ้าไร่ อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

